

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Фестиваль

► СТОР. 7 Наше кіно — в маси!

Форум

Лісовий
сектор
в зеленій
економіці

► СТОР. 9

Знак біди

► СТОР. 10

Лаокоонові діти...

в обіймах «зеленого змія»

№ 172 (5422)

П'ЯТНИЦЯ, 14 ВЕРЕСНЯ 2012 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Очікуємо на конкретні пропозиції

У Києві відбулися переговори Президента України Віктора Януковича та Прем'єр-міністра Турецької Республіки Реджепа Таїпа Ердогана. Після їх зустрічі у форматі «віч-на-віч» під головуванням В. Януковича та Р.П. Ердогана відбулося друге засідання україно-турецької Стратегічної ради високого рівня.

На ньому глава нашої держави заявив, що Україна очікує від Туреччини конкретних пропозицій щодо співпраці у галузі оборонно-промислового комплексу. «Треба активізувати цю роботу», — зазначив Президент. Також велику увагу він приділив співпраці між Україною та Туреччиною в енергетичній галузі.

► СТОР. 11

У Каїрі знову штурмували американське посольство

Єгипетські демонстранти почали нову спробу штурму посольства США в Каїрі. Поліція була змушена застосувати спецзасоби, щоб зупинити заворушення, повідомляє радіостанція «Ехо Москви». Акції протесту біля американського посольства в Каїрі не припиняються вже кілька днів. Відтоді, як в Інтернеті з'явилися фрагменти знятого в США фільму «Невинність мусульман», де в непривабливому вигляді показано пророка Мухаммеда, дипмісія фактично перебуває в стані облоги.

У віторок протестувальники також спробували прорватися до посольства. Зрештою, з будинку дипмісії було зірвано американський прапор, який демонстранти спалили. Масштабні акції протесту пройшли також біля американських посольств у Судані, Марокко і Тунісі. Причому в Тунісі демонстранти спробували прорватися на територію дипмісії, але були зупинені поліцією. А от посол США в Лівії та ще троє американців загинули в результаті нападу на будинок дипмісії в Бенгазі в ніч на середу.

Спортсменів-параолімпійців зустріли з почестями

Урочисту зустріч влаштували у Донецьку переможцям та призерам XIV літніх Параолімпійських ігор. Одразу на пероні залізничного вокзалу спортсменам вручили квіти та висловили подяку народний депутат України Тетяна Бахтеєва, представники обласної влади, керівники міст, де проживають атлети. До складу національної збірної команди України від Донецької області ввійшли 16 спортсменів, які виборили загалом 13 медалей. Із них 5 золотих, 3 срібні і 5 бронзових.

► СТОР. 7

Жарти закінчилися! Не всі про це знають?

«Телефонний тероризм» карається строком від двох до шести років в'язниці

Колаж Олексія КУСТОВСЬКОГО.

У Києві в черговий раз «замінювали» метро. Станцію «Вокзальна» вчора в час пік закрили для входу і виходу, а потяги протягом декількох годин рухалися без зупинки. Поки міліція та вибухотехніки перевіряли отриману по телефону «102» інформацію, сотні людей спізналися. Хто — на роботу, хто — на потяг. Як і в більшості схожих випадків, дзвінок виявився неправдивим. Якщо жартівника ввічливо попереджають, а у МВС стверджують, що в більшості випадків знаходять того, хто анонімно телефонував,

то переляком або копійчаним штрафом він уже не відбудеться. Закон зробили жорсткішим. І, як відомо, незнання його не звільняє від відповідальності.

7 червня парламент установив безальтернативне покарання у вигляді позбавлення волі на строк від двох до шести років, 27 червня його підписав Президент Віктор Янукович і з 4 липня, після опублікування в «Голосі України», нові правила для аматорів «телефонних ігор» набули чинності.

► СТОР. 4

ПОДІЇ

Знизились ціни на овочі та цукор

У Луганській області подешевшали окремі види продовольчих товарів. За даними моніторингу середніх рівнів роздрібних цін на основні види продовольчих товарів, ціни знизилися на цукор — на 0,7%, картоплю — на 5,8%, капусту — на 8,6%, буряк — на 3,5% і цибулю ріпчасту — на 4,3%.

Водночас зросли ціни на свинину — на 1,3%, сало — на 2,1%, макаронні вироби — на 0,8%, крупу гречану — на 1,4%, яйця курячі — на 5,0%, сметану — на 0,6%, олію — на 0,5%. Стабільними поки залишаються ціни на рис, хліб пшеничний з борошна першого сорту, м'ясо птиці, борошно пшеничне, ковбасні вироби варені, молоко, масло

вершкове, сир і моркву, повідомляє наш власкор Алла АНТИПОВА.

Урожайність зернових на Хмельниччині — найвища в державі

Урожайність ранніх зернових на Хмельниччині становить понад 43 центнери з гектара, і це — найвищий показник у державі! Загалом валовий збір зернових очікується не менше двох з половиною мільйонів тонн. До того ж зерно має високу якість, переважно другого та третього класів. Найвища врожайність — у Шепетівському районі, передає наш власкор Ірина КОЗАК. Там урожай зернових становить 47,5 центнера з гектара. Понад 100 тисяч тонн збіжжя намолочено в третині районів області.

КОРОТКО

■ У Конотопському районі з'явився перший у Сумській області Центр розвитку дитини. До кінця цього року в регіоні мають відкрити п'ять таких центрів. Наступний невдовзі запрацює в Роменьському районі на базі дитсадка «Берізка», повідомляє наш власкор Владислав ЖМУРКОВ.

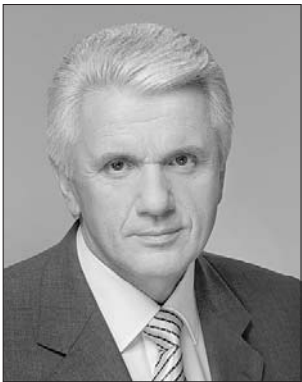
■ Від початку року у Волинській області укладено 75,3 тисячі договорів оренди з власниками земельних паїв. У середньому за гектар сплачують 462 гривні. Сума нарахованої орендної плати — 79,6 мільйона гривень, що на одинадцять мільйонів більше, ніж торік. Станом на початок вересня орендарі Волині розрахувалися із власниками земельних паїв лише на 56,4% — це 44,9 мільйона гривень, інформує наш власкор Микола ЯКИМЕНКО.

23 роки тому в Україні виявили перших хворих на СНІД. Це були дві мешканки Києва (УНН)

Володимир ЛИТВИН: «Підстав для песимістичних заяв абсолютно немає...»

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин позитивно оцінює підсумки візиту до України Генерального секретаря Ради Європи Турбйорна Ягланда. Зокрема, за словами В. Литвина, Т. Ягланд відзначив реальні кроки України у здійсненні реформ, а також готовність нашої країни до політичного діалогу. «Це позитивні сигнали й імпульси, які потрібно засвоїти у першу чергу політикам в Україні, — що діалог є, і діалог буде», — сказав він, додавши, що до України потрібно ставитися «з відповідною повагою».

Глава парламенту також вважає, що нині відсутні будь-які підстави для заяв про можливе визнання

парламентських виборів в Україні недемократичними. Про це він заявив, відповідаючи у четвер на запитання журналістів. «На сьогодні підстав для таких песимістичних заяв абсолютно немає», — сказав Володимир Литвин. На переконання керівника парламенту, міжнародні спостерігачі «будуть аналізувати, контролювати, спостерігати за процесом виборчої кампанії, а не за участю чи не участю окремих персон у виборчому процесі». В. Литвин також зазначив, що не хотів би, щоб

сьогодні «навіювалися настрої зневіри», і висловив побажання, щоб усі громадяни, які мають право голосу, «зробили свідомий відповідальний вибір». «Це буде вибір країни, і після того волю народу належить реалізувати», — додав він. Під час спілкування з журналістами Голова Верховної Ради заперечив можливість зменшення основних бюджетних показників після парламентських виборів. «Мені важко уявити, що Кабінет Міністрів, оголосивши на своєму засіданні контрольні показники бюд-

жету, потім їх змінить у бік зменшення», — сказав В. Литвин. Керівник парламенту висловив переконання, що фінансові показники бюджету можуть бути тільки збільшені, нагадавши, що на нарадах та консультаціях за участю глави держави, членів уряду та представників Верховної Ради йшлося про те, що бюджет-2013 має бути бюджетом розвитку. В. Литвин також зазначив, що йшлося про збільшення соціальних виплат тим категоріям, які «відчувають у цьому гостру потребу».

На його думку, дискусії може піддаватися показник приросту ВВП з урахуванням того, що Україна як відкрита в економічному плані держава залежить від кон'юнктури економічних процесів. «Усе інше — навіювання, які не мають під собою жодних підстав», — додав В. Литвин. Заперечивши деякі прогнози стосовно краху вітчизняної економіки після виборів, глава парламенту зазначив, що уряд працює планово, і всі видатки «здійснюються відповідно до розписів».

Прес-служба Верховної Ради.

Адам Мартинюк про деякі «рекорди»

Оптимістичні заяви високопосадовців Херсонщини про небачений приплив інвестицій та стрімкий розвиток економіки краю чомусь не супроводжуються збільшенням матеріального благополуччя його мешканців, у яких борги у зарплаті лише зростають. Цей дивний феномен зацікавив і Першого заступника Голови Верховної Ради України Адама Мартинюка під час його спілкування з селянами Голопристанського, Цюрупинського, Бериславського, Каховського районів. «Херсонська область з-поміж 27 регіонів України знаходиться на 26-му місці за рівнем заробітної плати. Якщо по країні вона становить 2,951 тисячі гривень на місяць, то в Херсонській області — 2214 гривень. А де сільське господарство? — дивувався Адам Мартинюк. — Усе йде до того, що через десять років землі Херсонщини треба буде освоювати наново, як раніше освоювали цілину у Казахстані».

Причиною багатьох економічних та соціальних проблем Таврії, про які неодноразово розповідав і «Голос України», Адам Мартинюк вважає, зокрема, і безкінечну «кадрову чехарду». Єди-

ним достовірним рекордом регіону Перший заступник глави парламенту назвав п'ятнадцять голів облдержадміністрацій, які змінилися тут за час української незалежності. А відсутність політичної

стабільності на Херсонщині вочевидь розхолоджує інвесторів. Кожен новий керівник приводить з собою нову команду, змінює «правила гри», а відтак, у бізнесовців просто немає впевненості у перспективах довгострокових проектів — хтозна, як

поставиться до нього нова влада, і чи впишеться він у її бачення «формату» економічного розвитку. Утім, відсутність політичної стабільності також згубно впливає на розвиток економіки в цілому по державі. Дійшло до того, що вона не може забезпечити потреби населення навіть у найнеобхідніших товарах широкого вжитку. «Торік наші підприємства випустили 23 мільйони пар взуття на 46 мільйонів населення. Це що — по черевикові на людину?», — поставив на прес-конференції риторичне запитання Адам Іванович. — За всі роки незалежності ми ще не надбали того, з чим держави «стартувала» у 1991 році». Дуже небезпечною

для національної енергетичної безпеки, на думку Першого заступника Голови Верховної Ради, є те, що в Україні не залишилося жодної державної газової свердловини, відсутність належної уваги до розвитку добувної галузі: вугілля вже з Польщі завозимо! А от важливий здобуток вітчизняної влади Адам Мартинюк бачить у збереженні позаблокового статусу та основних «векторів» зовнішньої політики. Та й відповідний закон має зміцнити підвалини України саме як позаблокової держави, що зберігає добрі стосунки зі Сходом і Заходом. Сергій ЯНОВСЬКИЙ. Херсонська область.

Зупинити нову хвилю «МАФізації» столиці

Заступник глави парламенту Микола Томенко повідомив, що до нього звернулися мешканці Оболоні та інших районів Києва стосовно того, що, всупереч позиції мешканців міста, в мікрорайонах як гриби після дощу виростають нові ятки — так звані малі архітектурні форми (МАФи). У них, звісно, продаються алкогольні напої, а у вечірній та нічний час ці торговельні точки перетворюються на територію розваг, збору і гульні п'яних, що створює проблеми для нормального проживання.

М. Томенко нагадав, що в перші місяці приходу до влади у Києві команди Олександра Попова неодноразово заявлялося про те, що з МАФи ми буде наведено лад, що їхню кількість буде

значно зменшено та що в них не продаватиметься алкоголь. Водночас, за повідомленням прес-служби М. Томенка, він констатував, що або виходячи з корупційної складової, або в прагнен-

ні поповнити бюджет столиці за рахунок здоров'я і безпеки людей справа Леоніда Черновецького з «МАФізації» столиці живе і процвітає. Політик наголосив, що керівництво КМДА має поінформувати про причини того, чому всупереч чинному законодавству та власним обіцянкам київська влада встановлює МАФи і, передусім, ятки з алкогольними напоями, без погодження із громадськістю та всупереч її позиції. Він підкреслив, що за бажання місцевої влади це питання давно можна було б вирішити.

У зв'язку з цим заступник Голови Верховної Ради заявив, що ініціюватиме з цього приводу законодавчі зміни. Він розповів, що планує зареєструвати в парламенті законопроект про внесення змін до статті 1 Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» (щодо обмеження торговельної площі місць торгівлі пивом, алкогольними напоями та тютюновими виробами). М. Томенко

наголосив: зазначений законопроект буде спрямовано на обмеження продажу пива, алкогольних напоїв і тютюнових виробів шляхом запровадження мінімальної торговельної площі місць торгівлі цими товарами у розмірі 50 кв. м. За чинним законом мінімальний розмір передбаченої лише для торгівлі алкогольними напоями торговельної площі має становити 20 кв. м.

На імпортовану феросплавну продукцію — нульові ставки мита

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комітет Верховної Ради з питань європейської інтеграції визнав низку законопроектів такими, що не суперечать законодавству Європейського Союзу. Зокрема, народні обранці розглянули проект закону про піклувальні ради, метою якого є розвиток громадського самоврядування, спрямованого на покращення умов функціонування установ культури, освіти, науки, охорони здоров'я, фізичної культури і спорту, їх матеріально-технічної бази та залучення додаткових джерел фінансування. Парламентарії зазначили, що за предметом правового регулювання законопроект належить до сфер охорони праці і охорони здоров'я та життя людей,

тварин і рослин, правовідносини яких регулюються Договором про функціонування Європейського Союзу та Хартією основних прав ЄС. За висновком комітету, проект закону не суперечить статтям 152—155 Договору, в яких закріплено, що Союз, а також держави-члени ЄС мають сприяти зайнятості, поліпшувати умови праці, дбати про належний соціальний захист і забезпечення працівників. Окрім того, документ не суперечить статті 168 Договору та статті 35 Хартії, в яких зазначається, що дії співтовариства належить спрямовувати на те, щоб забезпечувати високий рівень охорони здоров'я, запобігати хворобам та усувати джерела

небезпеки здоров'ю людей. Також комітет розглянув проект закону про внесення змін до Закону «Про Митний тариф України» (щодо ставок ввізного мита) (реєстр. №11042). Документом пропонується встановити нульові ставки мита на феросплавну продукцію, яка імпортується в нашу країну. Народні депутати зауважили, що питання, що належать до сфери правового регулювання, підпорядковуються Закону «Про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі» та Міжнародній конвенції про гармонізовану систему опису та кодування товарів. За словами членів комітету, положення законопроект не суперечать зобов'язанням України в рамках СОТ.

Вл. інф.

ФОТОФАКТ

Консультант Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Катерина Чужмир, завідувач секретаріату комітету Олександр Старинець, головний консультант комітету Віктор Величко під час розгляду пропозицій до проекту закону «Про Державний бюджет на 2013 рік».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Реальних лідерів дуже мало

ВИБОРИ-2012

Окружні комісії профінансовані на 83 відсотки

Центральна виборча комісія внесла зміни до переліку звичайних та спеціальних виборчих дільниць, утворених на постійній основі (постанова ЦВК від 12 квітня 2012 року №66 «Про утворення звичайних та спеціальних виборчих дільниць на постійній основі») та переліку закордонних дільниць (постанова ЦВК від 12 квітня 2012 року №67 «Про утворення закордонних виборчих дільниць на постійній основі»).

Під час засідання було затверджено також єдині кошториси видатків 19 окружних виборчих комісій з виборів народних депутатів України одномандатних виборчих округів № 6, 9, 15, 26, 50, 60, 81, 89, 99, 102, 118, 119, 121, 127, 140, 170, 184, 191, 195 для підготовки та проведення перерговів на загальну суму 76 млн. 232 тис. 162 грн. Тож профінансовано 3014 дільничних комісій, які входять до складу зазначених ОВК. Таким чином, як повідомили у відділі взаємодії із ЗМІ секретаріату ЦВК, станом на 11 вересня 2012 року затверджено єдині кошториси видатків окружних

комісій 187 одномандатних виборчих округів на загальну суму 705 млн. 156 тис. 849 грн., що становить 83% від загальної суми, виділеної на фінансування всіх 225 окружних виборчих комісій.

Розглянувши подання суб'єктів внесення кандидатур до складу ОВК про заміну їхніх членів, комісія внесла зміни до складу деяких окружних мів, утворених відповідно до постанови ЦВК від 26 серпня 2012 року № 604.

За результатами опрацювання надісланих матеріалів Центровиборчком затвердив рішення окружних виборчих комісій 39 одномандатних округів з виборів народних депутатів України щодо виконання повноважень членів цих комісій на платній основі.

Водночас комісія скасувала реєстрацію кандидата у народні депутати України С. А. Косінова, висунутого Народною Партією в одномандатному виборчому окрузі № 169, у зв'язку з поданою ним заявою про відмову балотування. А також зареєструвала три уповноважені особи партії Наталії Королевської «Україна — Вперед!» у загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі, 14 уповноважених осіб в одномандатних виборчих округах

та 142 уповноважені особи Радикальної партії Олега Ляшка в одномандатних виборчих округах.

Комісія скасувала оформлення уповноважених осіб політичної партії «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка» в одномандатних виборчих округах № 44, 97, 100, 133, 137, 142, 143, 158, Партії регіонів в одномандатному виборчому окрузі № 153, Комуністичної партії України в одномандатному виборчому окрузі № 167, зареєструвавши натомість нових. Крім того, ЦВК зареєструвала довірених осіб кандидатів у народні депутати, які балотуються в одномандатних виборчих округах у 18 регіонах України. На завершення засідання комісія, вивчивши відповідні документи, залишила без розгляду по суті скаргу С. А. Паська — довіреної особи кандидата у народні депутати П. Ф. Гученка, зареєстрованого в одномандатному виборчому окрузі № 92, оскільки її подано з порушенням строків оскарження.

Справжньої конкуренції немає

Реальних лідерів, які могли б опонувати в Донецькій області «партії влади», дуже мало. Про

це свідчить моніторинг перебігу кампанії, що його проводить обласна організація Комітету виборців України в межах всеукраїнського спостереження Громадянської мережі ОПОРА. Керівник організації Сергій Ткаченко зазначає, що політичні партії «УДАР», КПУ, об'єднана опозиція «Батьківщина» формували команди кандидатів-мажоритарників практично із самих місцевих активістів. Не в останню чергу — через заборону політикам балотуватися одночасно за партійним списком і в окрузі. Місцеві кандидати здебільшого не мають досвіду участі в попередніх виборах.

«У довгостроковій перспективі це принесе свій результат — формується місцевий актив політичних сил, лідери набувають досвіду політичної боротьби. Але на цьому короткостроковому етапі відсутність практики, організаційних та фінансових ресурсів не дозволить більшості кандидатів від опозиції реально конкурувати з кандидатами від Партії регіонів. Тому, імовірно, ми побачимо масу політехнологічних складних трюків, імітації, профанації активності тощо, — але по факту конкуренції між кандидатами доволі мало — каже Сергій Ткаченко.

За словами експерта обласної організації КВУ Олега Гришина, позитивною тенденцією цьогорічної кампанії є відсутність масових

проявів грошового підкупу виборців. Разом із тим спостерігачі зафіксували факти надання кандидатами товарів чи послуг, які явно перевищують дозволений законом мінімум у 33 гривні 06 копійок. Претенденти на мандат дарують місцевим громадам тротуарну плитку, автобусні шини, дитячі крісла, мікрохвильові печі, карти флеш-пам'яті, мобільні телефони та меблі. Всі ці приклади експерти називають непрямим підкупом виборців. Крім того, розповсюдження отримало використання так званого бюджетного ресурсу. Наприклад, один із кандидатів по округу в Макіївці говорить про ремонт місцевої дороги як про власну заслугу — тоді як гроші на ці роботи виділені із обласного бюджету.

«Зловживання бюджетним адміністративним ресурсом може суттєво впливати на конкурентність виборчого процесу, — вважає керівник аналітичних програм обласної організації КВУ Олександр Ключев. — Також спостерігаємо прив'язку бюджетних програм до окремих кандидатів — наприклад, роздача телевізійних тюнерів за державною програмою. Це є проявом зловживання публічними фінансами, оскільки податки громадян не повинні використовуватись в інтересах окремих політичних суб'єктів».

Ліна КУЩ.

Хто працював добре, а хто — незадовільно

Науковці оцінили ефективність роботи парламентських представників, що асоціюються зі Львівщиною.

Кандидат політичних наук, політичний експерт «Інституту досліджень соціального капіталу» Віталій Литвин виніс на суд громадськості незалежне дослідження діяльності народних депутатів шостого скликання від Львівщини. Для аналізу ефективності народних обранців було застосовано два підходи — прямий та композитний. Перший складався з трьох чинників — дисциплінованості, активності та законотворчої діяльності. Другий розраховувався за відповідною формулою з урахуванням кількості скликань, які депутат перебував у парламенті. Якщо народний обранець має більший досвід роботи, то ефективність повинна бути вищою.

До аналізу включили 13 депутатів, чия діяльність асоціюється зі Львівщиною — це С. Курпіль, А. Шкіль, О. Гудима, М. Косів, І. Гринів, М. Ковзель, Т. Стецьків, А. Парубій, С. Давимука, Я. Кенз'юр, В. В'язівський, П. Писарчук та О. Горошкевич.

У дослідженні враховували відвідування засідань, членство в комітетах та комісіях, виступи з місця та трибуни, депутатські запити, кількість поданих законодавчих ініціатив та ефективність їх проходження.

На підставі проаналізованих даних та внаслідок конструювання композитного індексу ефективності депутатської діяльності народних обранців отримано низку висновків. Перший — найменш дисциплінованими депутатами були Т.

Стецьків та І. Гринів, а найбільш дисциплінованими — С. Давимука, П. Писарчук та С. Курпіль. Рекордсменом з пропущених засідань, якщо судити з кількості електронних реєстрацій, став Тарас Стецьків — понад половину прогулів.

Другий висновок — найнеефективнішими виявилися Андрій Шкіль та Андрій Парубій. Далі за рейтингом — С. Давимука, С. Курпіль, В. В'язівський, М. Косів, Я. Кенз'юр, О. Горошкевич, П. Писарчук, О. Гудима, М. Ковзель.

Найменш ефективно працювали І. Гринів та Т. Стецьків, які обиралися депутатами по кілька разів.

За кількістю виступів з трибуни найкращі позиції в А. Шкіль, найгірші — у П. Писарчука, М. Ковзеля, О. Горошкевича, І. Гриніва, Т. Стецьківа.

«Запропонований політологічний механізм індексного порівняльного аналізу є відносним, — вважає політичний експерт Віталій Литвин. — Але на його підставі з доказовістю можна репрезентувати ту ситуацію, яка склалася з приводу оцінювання ефективності депутатської діяльності. У науковому плані ми отримали механізм, на основі якого політологія стає більш точною та доказовою дисципліною».

Експерти «Інституту досліджень соціального капіталу» пояснили, що їхнє дослідження винятково наукове і не пов'язане з жодними політичними партіями. Були використані лише ті дані про депутатів, що представлені на сайті Верховної Ради України.

Богдан КУШНІР.
Львів.

ФОТОФАКТ

У селищі Чорноморське Комінтернівського району Одеської області пройшли врочисті заходи, присвячені 20-й річниці створення Асоціації районних і обласних рад України.

На знімку (зліва направо): голова Одеської облради Микола Пундик, радник Президента України — керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації адміністрації Президента Марина Станівчук і голова Харківської облради, президент Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних і обласних рад» Сергій Чернов.

Фото Андрія НОВАКА (Укрінформ).

Підтримка усіх соціальних ініціатив гарантована

Народний депутат, член Комітету Верховної Ради з питань економічної політики Олексій Плотніков (Партія регіонів) заявив, що проект держбюджету на 2013 рік гарантує фінансування всіх соціальних ініціатив. «Затвердження урядом проекту держбюджету на наступний рік свідчить про те, що Кабінет Міністрів реально підходить

до ситуації у країні», — зазначив політик. О. Плотніков також висловив переконання, що, незважаючи на передвиборну кампанію в країні, Верховна Рада ще нинішні скликанням зможе розглядати цей проект держбюджету.

«Що стосується макропоказників проекту держбюджету, то вони — реалістичні. І навіть враховують заг-

рози світових криз», — підкреслив парламентарій. «Незважаючи на всю злостивість опозиції, Україна зус-трінє Новий рік з бюджетом. Наші громадяни можуть бути впевнені, що всі соціальні зобов'язання і зобов'язання перед бюджетниками виконуватимуться», — цитує парламентарія прес-служба Партії регіонів.

У НОМЕР

Освіта на селі потребує термінового поліпшення

В останні дні парламентських канікул багато хто з нас побував на святі першого дзвоника і в міських, і в сільських школах. Більшість, думаю, — в елітних гімназіях і ліцеях. Але ж реальний стан справ у сучасній українській освіті можна найповніше оцінити, відвідавши сільські школи, особливо у глибинці.

Хотів би, щоб у такі школи, збудовані ще на початку і в середині минулого століття, приїхали керівники Міністерства освіти і науки та колеги-депутати, щоб побачили матеріальну базу (яку й базою назвати не можна), зокрема, півстолітні партії, застаріле обладнання навчальних кабінетів і лабораторій, часто відсутність елементарних побутових умов, не кажучи вже про забезпечення Інтернетом. І послухали вчителів...

Можливо, не варто деталізувати всі ці моменти, але ситуація в освіті склалася досить-таки неприваблива, більше того — нормальний освітній процес у сільських школах перебуває під загрозою. Краще про свої проблеми розповіли б — і розповідають — педагоги сільських шкіл, які, незважаючи на мізерні зарплати, щоденні побутові негаразди, навчають і виховують наших дітей, роблять усе, аби запалити у їхніх серцях любов до знань.

Вчителі скаржаться на свої біди, але продовжують терпляче і з ентузіазмом працювати. Тільки ж чи надовго його висити?

А якби міністерські чиновники, члени уряду, які відповідають за гуманітарний напрям, частіше виїжджали на освітні конференції або й просто так, у віддалені регіони України, бачили виставки учнівських робіт, перелік їхніх досягнень у спорті, образотворчому мистецтві, у них відпали би будь-які сумніви, що саме у таких сільських школах — часто без спортивних залів і внутрішніх туалетів — виховується майбутня еліта України: науковці й винахідники, олімпійські чемпіони та мистецькі таланти. Поки ж мусимо констатувати, що навіть не всі школи стовідсотково забезпечені підручниками. У Сарненському районі Рівненської області, наприклад, в одній із шкіл не вистає підручників із математики, всесвітньої історії, історії України, англійської мови.

Будемо об'єктивні — за 2010—2012 роки відбулися певні зрушення у розв'язанні освітніх проблем, наприклад, тільки у Рівненській області збудовано дев'ять шкіл на майже три тисячі учнівських місць. Але для того, щоб суттєво поліпшити стан справ у сфері освіти, особливо сільської, потрібно об'єднати зусилля влади на місцях, уряду, Верховної Ради України.

Настав той час, коли потрібно перестати обіцяти та на-решити забезпечити освіті реальну підтримку на законодавчому рівні, бо подальше зволікання призведе до втрати майбутнього покоління всебічно розвинених, освічених українців. Черговим обіцянкам уже не повірять ні батьки цих дітей, ні вчителі. І в наших силах сьогодні змінити цю ситуацію, а якщо відверто — врятувати освіту на селі, відновити її статус, який, до речі, як і традиції, раніше був досить високий.

Маю на увазі прийняття законопроекту за номером 8622, який передбачає достойну заробітну плату молодим вчителям, високі соціальні гарантії, належний рівень пенсійного забезпечення. Цим самим ми зможемо вирішити кадрову проблему на селі та, відповідно, забезпечити всебічний розвиток учнів.

Переконаний, прийнявши цей законопроект, ми реально допоможемо освіті й наразі покінчимо з розмовами про нерівні можливості міських і сільських шкіл, нестачу підручників і комп'ютерних класів. Освіта сьогодні справді потребує більшої уваги з боку держави та суспільства, адже вона є визначальним критерієм успішності держави, зрештою, її цивілізованості.

Микола ШЕРШУН,
народний депутат України.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 172 (5422)
П'ЯТНИЦЯ, 14 ВЕРЕСНЯ 2012

ПОЛІТИКА

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «ЗЕЛЕНІ»

«МАЙБУТНЄ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАС !»

"Зелені" - це суспільно-політичний рух, що має ціллю зберегти для нащадків унікальну природу рідного краю. Ми виступаємо за чистоту душі і природи.

Влада для "Зелених" - це лише механізм реалізації в державі "зеленої" ідеї.

Людина є невід'ємною складовою частиною природи. Її добробут є найвищою цінністю для "Зелених".

В умовах глобальних екологічних змін та зменшення всіх сировинних ресурсів вже не можна жити тільки сьогодні, майбутнє залежить від тебе, від кожного з нас!

Головна мета партії "Зелені" - поновити віру народу України в перспективу збереження держави і досягнення соціальної справедливості.

"Зелені": наші принципи

- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО НА ЗДОРОВ'Я І ДОВГЕ ЖИТТЯ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО ДИХАТИ ЧИСТИМ ПОВІТР'ЯМ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО ПИТИ ЧИСТУ ВОДУ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО НА ПРОДУКТИ БЕЗ ГМО. НІ ВТРУЧАННЮ В ПРИРОДУ, СТВОРЕНУ ТВОРЦЕМ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО НА ЧИСТІ ВІДНОСИНИ МІЖ ЛЮДЬМИ, МІЖ ЛЮДЬМИ І ПРИРОДОЮ, МІЖ ЛЮДЬМИ І ВЛАДОЮ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО НА ЗАХИСТ ВІД ГЛОБАЛЬНИХ НЕГАТИВНИХ ЗМІН КЛІМАТУ
- КОЖНА ЛЮДИНА - МАЄ ПРАВО НА ГІДНУ ОПЛАТУ ПРАЦІ У ВЛАСНІЙ КРАЇНІ
- НАРОД УКРАЇНИ - МАЄ ПРАВО НА ЗБЕРЕЖЕННЯ УНІКАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЧОРНОЗЕМІВ
- НАРОД УКРАЇНИ - МАЄ ПРАВО ЖИТИ НА ЧИСТІЙ ЗЕМЛІ, БЕЗ СМІТТЄЗВАЛИЩ ТА "ЧОРНОБИЛІВ"
- НАРОД УКРАЇНИ - МАЄ ПРАВО НА "ЗЕЛЕНУ" ВЛАДУ ЗАРАДИ МАЙБУТНЬОГО!

Екологічна політика "Зелених"

- 1.Встановити жорстку систему контролю за виконанням екологічного законодавства України і невідворотності відповідальності за його порушення. Береги річок, озер і морів повинні належати народові України.
2. Законодавчо закріпити практику, що будь-який проект Закону, рішення чи постанови виконавчих органів повинні пройти "зелену" експертизу на предмет того, чи не зашкодить якимось чином цей Закон людині та навколишньому середовищу.
3. Згідно з Конституцією України надра є власністю всього українського народу. Розробка родовищ корисних копалин повинна здійснюватись відповідно до природоохоронного законодавства і з турботою про майбутні покоління.

Друкується відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України»

(За електронною версією ЦВК).

Жарти закінчилися! Не всі про це знають?

«Телефонний тероризм» карається строком від двох до шести років в'язниці

ПОЧАТОК 1-Й СТОР.

Приводом для жорсткості кримінальної відповідальності стало різке збільшення в 2012 році помилкових повідомлень про мінування. За даними Державної судової адміністрації, кількість громадян, які притягалися до суду за ст. 259 КК, за останні два роки зросла вдвічі. Якщо в 2009 році суди розглянули 32 справи, пов'язані з помилковими повідомленнями про мінування (засуджено 4 осіб), то у 2011 році — 62 (засуджено 8 осіб). Тільки за п'ять місяців 2012 року від громадян надійшло 115 неправдивих повідомлень про мінування. У міліції кажуть, що зазвичай тих, хто телефонував, знаходять. Приміром, 8 і 9 серпня до міліції надходили неправдиві повідомлення про мінування станції метро «Хрещатик» та «Університет». Увечері 9 серпня підозрюваний у здійсненні дзвінків 29-річний киянин був затриманий...

Тому спеціально для тих, хто полюбає телефонувати до міліції, «Голос України» вирішив нагадати, що влітку Верховна Рада задовольнила ініціативу уряду і виключила із санкції частини 1 статті 259 Кримінального кодексу такі альтернативні види основного покарання, як штраф, арешт і обмеження волі з одночасним установленням бе-

зальтернативного виду покарання у вигляді позбавлення волі на відповідний строк. Крім того, парламент посилив санкції за здійснення таких дій, якщо вони спричинили тяжкі наслідки або здійснені повторно, і збільшив строк позбавлення волі з 2—7 років до 4—8 років.

Протверезіли — розплакалися

У когось така суворість законодавця може викликати здивування. Мовляв, як же так — третьокласник зателефонував по «02» і сказав, що в школі закладена бомба зі страху одержати двійку з контрольної, і за це вісім років в'язниці?! Ну нехай не вісім, а два роки, але однаково — це ж просто дитячі витівки...

Дзвінки в міліцію про мінування шкіл Луганська та області надходили тричі. Усі ті, хто телефонували, — дорослі люди. Один, щоправда, психічно хворий. Але це виняток, а не правило. Найбільше — сім разів — надходили сигнали про замінювання супермаркетів і ринків. До того ж, як з'ясувалося, у трьох випадках з інтервалом у два дні торгові центри в Луганську в березні минулого року «мінував» один бомж — імовірно, у період загострення почуття класової несправедливос-

4. Впровадження ресурсо- і енергозберігаючих технологій, використання альтернативних і відновлюваних джерел енергії. Заохочення бізнесу та державних підприємств для впровадження "зеленої" економіки - кредити, пільги, "зелені" тарифи тощо.
5. Впровадження нових технологій переробки відходів.
6. Державна програма очистки води у кожному будинку та в кожній квартирі.
7. Заборона виробництва та ввезення в Україну продуктів із ГМО, а також тих товарів, які можуть вироблятися на території України - для підтримки вітчизняного товаровиробника.

Що ми пропонуємо?

1. Знищити корупцію, як найбільшу біду українського сьогодення
Шляхом внесення відповідних змін до законодавства про відповідальність за корупційні дії добитися:
  - розуміння владою та суспільством, що головною ланкою в системі української корупції є чиновник, його надмірне право - дозволити чи не дозволити. Обмежити його права - головна мета "Зелених".
  - декларування не лише прибутків, а й видатків, особливу увагу звернути на чиновників, державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування;
  - доведено факт хабарництва - повна конфіскація майна і 15 років позбавлення волі без права на помилування і амністії.
2. Провести справжню адміністративну реформу, головною ідеєю якої повинна стати виборність всіх керівників владних органів та суддів, суттєво переглянути повноваження прокуратури, добитися зменшення адміністративного апарату вдвічі.

Вдосконалення виборчого законодавства

1. Привести виборче законодавство у відповідність до Конституції України, забезпечити основні принципи на виборах: рівність прав та можливостей політичних партій, кандидатів та виборців.
2. Знизити прохідний бар'єр для політичних партій на парламентських виборах до 1%.
3. Прийняти закон про опозицію, в якому передбачити за нею право призначати генерального прокурора, міністра внутрішніх справ, а також головування в комітетах з питань свободи слова та інформації, правоохоронної діяльності, правосуддя, правової політики, боротьби з організованою злочинністю і корупцією, законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

Соціальні ініціативи "Зелених": зупинимо бідність

1. Відміна пенсійної реформи, яка проведена за рахунок людей, повернення до виходу на пенсію жінок - у 55 років, чоловіків - у 60 років. Жінка, яка народила 3-х дітей і більше, вихо-

- дить на пенсію у 50 років. Встановити пенсії за єдиним для всіх (навіть президента) законом, співвідношення мінімальних і максимальних пенсій як 1:7.
2. Забезпечити справедливість в оплаті праці шляхом встановлення співвідношення мінімальної і максимальної заробітної плати для будь-якої спеціальності і посади в межах 1:10.
  3. Збереження соціальних пільг пенсіонерам, ветеранам, чорнобильцям, інвалідам та афганцям, малозабезпеченим верствам населення.
  - Наприклад: 5 куб. метрів води, а також 30 кВт електричної енергії на місяць - безкоштовно.
  4. Зменшення податкового тягара для українців: відміна ПДВ на споживчі товари, харчові продукти та комунальні послуги, "податкові канікули" для малого бізнесу.
  5. Збільшення заробітних плат українців до європейського рівня.
  6. Збільшення податків для олігархів та введення податку на розкіш. Ні дотаціям з бюджету підприємствам олігархів!

"Зелені" зупинять зростання тарифів

- Введення мораторію на підвищення комунальних тарифів та вартості газу власного видобутку для населення
- Поетапне зменшення тарифів за рахунок модернізації житлово-комунального господарства України із впровадженням енергозберігаючих технологій та збільшення видобутку власного газу
- Підтримка заміни імпортного газу на дешеві альтеративні джерела енергії (національний проект "Зелена енергія")
- Державна програма заміни вікон населенню на енергозберігаючі (металопластикові) для економії енергії

Сільськогосподарська політика "Зелених"

1. Гарантувати продовольчу безпеку країни через державну підтримку сільгоспвиробників, як це робиться в Європі і світі.
2. Зберегти українські чорноземи, як найбільшу цінність держави і українського народу.
3. Заборона використання небезпечних пестицидів у сільському господарстві

Заключні положення

13. Гострі політичні питання, такі як закон про мови, унітарний чи федеративний устрій, президентська чи парламентсько-президентська форма правління та подібні, з метою збереження громадського спокою, потрібно виносити на Всеукраїнський референдум, результат якого має вирішальне значення.
- Передвиборна програма затверджена 31 липня 2012 року 4-м позачерговим З'їздом Політичної партії "Зелені".
Голова Політичної партії "Зелені" Протімак О.В.

Тож нема чого нарікати на дітей

Дійсно, років 8—10 тому це правопорушення було «дитячим», школи й технікуми раз у раз «мінували» перед контрольними, заліками тощо. Але поступово ця мода серед неповнолітніх минула. Зате вона стрімко охопила інфантильну частину дорослого населення, що страждає від надлишку вільного часу. Зазвичай співробітники СБУ та МВС, користуючись оперативними методиками, які виробляють роками, виявляють анонімних «терористів» або того дня, або за пару-трійку днів. Але під час надходження сигналу про загрозу безпеки громадян вони, навіть знаючи напевно, що це — «пустішка», однаково зобов'язані провести комплекс певних заходів — всіх евакуювати, все перевірити тощо. А це відволікає правоохоронців від важливіших справ, до того ж коштує великих грошей.

Один виїзд обходиться державі приблизно в 60 тисяч гривень. Які ж суми канули в нікуди для реагування на примхи всіх цих жартівників, п'яниць, скривджених, нічим не зайнятих?

Звертає на себе увагу й така тенденція. Раніше анонімні «терористи» писали (або набирали — неважливо) свої повідомлення. І відправляли поштою або підкидали. Тепер не пишуть — телефонують. І річ тут не в

тім, що практично в усіх сьогодні є мобільні телефони. Здається, причина трохи глибша. Написання тексту має на увазі розумовий процес: людина підшукує формулювання, замислюється, до того ж не тільки над словом та пропозиціями, а й над своїм учинком, як таким. А замислившись, цілком може від нього відмовитися. Дзвінок і усне повідомлення — це результат імпульсу, хвилинного пориву, випадкової емоції або алкогольного запаморочення... Одне слово, чого завгодно, тільки не інтелектуальних зусиль. Тобто ірраціональний вчинок, не пов'язаний з певним обставинах може становити небезпеку для оточення. З цієї точки зору прагнення суспільства на законодавчому рівні, навіть шляхом жорсткості потенційного покарання, застрахувати себе від деструктивних дій людей, які не хочуть думати, є природним.

Юлія ЄРЕМЕНКО, керівник прес-служби управління СБУ в Луганській області.

Пам'ять не вимірюється томами і сторінками

«Голос України» не раз розповідав про широкомасштабне видання історико-меморіального серіалу «Книга Пам'яті України», яке триває вже понад десять років. До редакції стали надходити листи та звернення від ветеранів Великої Вітчизняної війни та ветеранських громадських організацій: чому в публікаціях подаються різні дані щодо кількості томів серіалу. Тож заради поваги до сивочолих ветеранів ми вирішили поцікавитися долею цього неординарного видання.

У державній науковій установі «Книжкова палата України імені Івана Федорова», яка, згідно із Законом «Про обов'язковий примірник документів» отримує й зберігає у фонді Державного архіву друку один безплатний примірник усіх видів видань України, повідомили, що Книжковою палатою зареєстровано 159 книжок видання серіалу «Книга Пам'яті України» 1993—2011 років. «Однак оскільки статистичний облік видань здійснюється за обов'язковими примірниками, що надійшли до Книжкової палати України, відомостями про фактично видані томи серіалу ми не володіємо», — зауважила т. в. о. директора Наталія Петрова.

У фондах Національної бібліотеки України імені В. Вернадського наразі зберігається 461 видання історико-меморіального серіалу «Книга Пам'яті України», деякі з них — у декількох томах. Як повідомили у книгозбірні, видання здійснювали у всіх областях України. У книжках поіменно згадано всіх полеглих, померлих від ран, замордованих у концтаборах та зниклих безвісти захисників Вітчизни у роки Великої Вітчизняної війни на території областей.

Широкомасштабний друкований серіал не обмежується роками Великої Вітчизняної війни та увічненням пам'яті загиблих воїнів.

Окремо варто відзначити й тематичну «Національну книгу пам'яті жертв Голодомору» 1932—1933 років в Україні, до

якої ввійшло майже 30 видань, упорядкованих в різних областях країни. Ще одна серія — «Реабілітовані історією», де також поіменно згадуються ті, кого незаслужено радянська влада проголосила «ворогами народу», а згодом історія та час повернули їхнє добре ім'я. Інші книжки, видані в рамках історико-меморіального серіалу, присвячені пам'яті жертв політичних репресій та національно-визвольної боротьби, переселенню кримських татар та німців, жертвам холокосту, загиблим внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо.

До меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.», як повідомила заступник генерального директора з наукової роботи Любов Легасова, передано на зберігання 257 регіональних видань (261 том), що містять персональну інформацію щодо загиблих воїнів Великої Вітчизняної війни по всіх областях України. Відомості про загиблих захисників Вітчизни в роки ВВВ зосереджено також у тематичних

ФАКТ

Історико-меморіальний серіал «Книга Пам'яті України» видається відповідно до Указів Президента України (від 04.05.1992 р. №292, від 11.05.1999 р. №494, від 13.08.2002 р. №713 та від 22.03.2012 р. №207) та постанов Кабінету Міністрів України. Згідно з рішенням уряду від 03.04.1996 р. №405 було створено Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України» як спеціальну пошуково-видавничу структуру з реалізації урядового замовлення загальнонаціонального значення.

Книгах пам'яті та в узагальнюючих виданнях «Безсмертя», «Епопея трагізму», «Полягли в снігах Суомі», «Книга Скорботи України», «Переможці», «Загиблі на чужині».

«Нині завершено основну частину найбільшого пошуково-видавничого проекту кінця ХХ і початку ХХІ століть — історико-

тства «Книга Пам'яті України» Роман Вишневський. — Протягом 22 років підготовлено і випущено понад 400 поіменних меморіальних томів «Книги Пам'яті України», «Книги Скорботи України» (про цивільних громадян), «Книги Пам'яті України про загиблих у воєнних конфліктах за рубе-

здійснюється на основі поіменного серіалу «Книга Скорботи України», однак, на жаль, Держкомтелерадіо України вже понад п'ять років не може знайти можливість включити його до програми «Українська книга» і профінансувати видання». Створено «Книгу Пошани України» — на її сторінках зібрано біогра-

персоналії загиблих у Другій світовій війні».

З огляду на різноманітність — які видання варто зараховувати до історико-меморіального серіалу, а які ні, — з'ясувати точну кількість опублікованих за сьогодні книжок було б марною справою. Адже дехто до «Книги Пам'яті» зараховує лише видання, присвячені Великій Вітчизняній війні, тоді як пошукова робота розгортається значно ширше — від сталінських репресій до війни в Афганістані, участі українців у миротворчих операціях та аварії на Чорнобильській АЕС. Не секрет, що певний відбиток накладає і політика: скажімо, за часів попередньої влади активно взялися за вшанування пам'яті жертв голодомору, а нині поновилася пошуково-видавнича робота, присвячена порі ВВВ. У деяких книжках згадують і живих героїв, тож питання, чи зараховувати й ці томи до «Книги Пам'яті». Окрім того, до столиці надходять дані далеко не про всі видання, опубліковані в регіонах. Нерідко в рамках загальнодержавного проекту деякі видання виходили невеликими тиражами, скажімо, за кошти місцевих меценатів у приватних друкарнях у райцентрі чи навіть у селі, тож відомості про них до державних інституцій, які ведуть книжковий облік, не надходили. У пошуково-видавничому агентстві «Книга Пам'яті України» нині скаржаться на відсутність фінансування, що призвело до припинення діяльності низки обласних відділень видавництва. Суперечки можна продовжувати, однак важливо інше: незважаючи на віддалення буремних подій, пам'ять про них повинна жити в людських серцях.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Фото ЦДКФФА імені Г. Пшеничного.

меморіального серіалу «Книга Пам'яті України», — розповідає відповідальний секретар Головної редколегії — керівник Пошуково-видавничого аген-

жем» та «Книги Пам'яті України. Переможці». До наукового обігу, зокрема, введено дані про 6 034 768 військовослужбовців, які загинули на фронтах війни. Наведені в серіалі цифри людських втрат, покладених на вівтар Перемоги, вразили світову спільноту. Окрім того, завершується створення поіменної «Книги Скорботи України». Цей серіал налічує понад 140 меморіальних томів із біографічними довідками загиблих. Уже вийшло 125 томів. Підготовлено рукопис узагальнюючого видання «Печаль» про цивільних громадян, яких забрало воєнне лихоліття. Воно

Вересень 1943 року. Переправа через Десну.

фічні відомості про зв'язців фронту й тилу, які нині мешкають в Україні, — Героїв України, СРСР, Соцпраці та нагороджених іншими державними нагородами. Агентством напружується комп'ютерний банк даних про всіх громадян України, які загинули в період Великої Вітчизняної та Другої світової воєн, на його основі формується електронний варіант «Книги Пам'яті України». В Інтернеті створено сайт roimemno.org.ua, куди заносяться

Хор «калинових» хлопчиків: урок патріотизму

ЗНАЙ НАШИХ!

Ще було темно, як усі хористи вже зібралися на автовокзалі. Вийжджати мали о сьомій рейсовим автобусом. До Хмельницького дорога ніби й не така далека, але конкурс розпочинається у першій половині дня, а треба оговтяться від подорожі, підготуватися до виступу... Співаки зайняли місця, водій зібрався рушати. А Олексія Волощука все ще немає! Такого в «Калиновому гроні» не траплялося: тут усі надзвичайно дисципліновані, концерти завжди розпочинають без хвилини запізнення, на заняття теж ходять пунктуально. Що сталося? Керівник хору Наталія Купінська вже й не знала, що робити. Без Олексія просто ніяк, бо він — третій голос! Усі кинулися телефонувати хористу. Виявилось, хлопець чекав автобус біля дитячої хорової школи... Поки їхали з вокзалу в бік школи, стриманий Олексій біг назустріч. Адже ще вчора всі хлопці на запитання: «Чого чекаєте від конкурсу?», одностайно відповіли: «Перемоги!». Підводити друзів він не хотів.

З усієї 15-річної історії цього творчого дитячого колективу це, мабуть, єдине запізнення. Щоправда, Олексій потім постійно намагався реабілітуватися і дуже старався. Навіть у день власних проведів до армії він прийшов заспівати зі своїм хором на концерті. А як відслужив — знову-таки першим ділом

Наталія Купінська зі своїми хористами.

провадав «Калинове гроно» і не поривав з ним стосунків донині.

Оперна зірка із селян

Гадаєте, Олексій Волощук — один такий вірний? На вчорашньому концерті з нагоди 15-річчя хору хлопчиків «Калинове гроно» до лав співаків стали випускники всіх років — і колектив виявився таким великим, що йому було замало сцени. Як правило, співоча біографія хлопців — із 1—2 по 6—8 класи. Потім — мутація. Наталія Іванівна, докладно вивчивши безліч досліджень про мутацію, дає юним співакам змогу займатися і в цей період. Щоправда, з метою збере-

ження голосу спів триває зовсім недовго — по 10—15 хвилин. З кожним таким хористом працює індивідуально. І помітила: хто співав до мутації, той і після її завершення (а це може бути навіть у 23 роки!) співатиме.

Із хлопчиками працювати важче, ніж із дівчатами, не тільки через мутацію. Бешкетники часом навіть урок можуть зірвати... Ось як майбутня оперна зірка Андрій Кримінський. Мама й тітка возили його на заняття із села, помітивши в дитині талант. Андрійко музикував і співав, але останнє йому все ж більше подобалося. А оскільки всюди, в тому числі й на сцені, почувався надзвичайно вільно, то якимось, не стримавши своєї енергії, розгулював під

час уроку... Та Наталія Іванівна і концертмейстер Марина Федорова вже давно вибачили йому. Є за що: у 2009 році Андрій здобув перше місце на Всеукраїнському відкритому конкурсі солістів у Ніжині на Чернігівщині, вступив до музичного училища й уже співає в Хмельницькій філармонії. Цьогоріч на конкурсі в Ворзелі, що на Київщині, посів друге місце серед студентів середніх та вищих музичних закладів. Наталія Купінська просто щаслива, що ця дитина з сільської родини потрапила в її колектив, що, незважаючи на дуже скромні статки, рідні дбали, щоб син отримав належну підготовку.

Гроно трудоголів

Перед кожною дитиною цього хору високого патріотичного звучання хочеться зняти капелюха та низько вклонитися. У хорі хлопці не тільки з українськомовних, а й із російськомовних родин. Але їхні серця однаково сповнені любові до України, коли співають про наш прапор, козаків тощо. Дорослим, надто політикам, котрі чубляться за те, хто більший патріот, рекомендуємо повчитися патріотизму в цих дітей. У них він щирий і постійний, як дихання. А щоб вкладати серце й душу в кожну пісню, хлопці щонайменше по чотири години на тиждень тренують свої голоси, коли ж їдуть виступи — цей час мно-

жить, тож дитинство проходить у непростій праці над собою. І не нарікають, що важко, а Україна не може їм дати того, що мають їхні ровесники-хористи в Канаді чи Польщі.

Талановитий диригент і керівник Наталія Купінська має лише одну доньку, котра вже заявила про себе як молодий кінознавець. Але вона далеко, а співаків педагог сприймає як власних синів, даруючи їм усю свою щедрість та багату душу й уміння. Може, тому вихованці відповідають не тільки їй, а й рідній Вітчизні тим само?

— Хлопці самовіддано працюють задля України, її слави, — каже Наталія Купінська. — З нашого колективу виходять не тільки співаки, а й чудові музи-

канти. Вадим Дроздовський — саксофоніст, Володя Масловський майстерно грає на акордеоні, а другокласник Кирило С'єдін — на піаніно, виконує твори за п'ятих клас.

«Гроно» проводить разом і дозволяє, у його календарі є День іменини. На Різдво «калінові» хлопці дзвінко колядують кам'ячанам, у Великодні свята теж виступають зі спеціальною програмою. Місто звикло до них, любить «гроненят». А ще — очікує присвоєння цьому чудовому хору, що вже півтора десятиліття вірно служить Україні, звання народного.

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область. Фото з альбому хору «Калинове гроно».

ВІТАЄМО!

Сьогодні у нашої колеги, Віри Шпильової, власного кореспондента «Голосу України» в Кам'янці-Подільському, приємна днина — день народження, з чим її щиро вітаємо!

Нехай щедра подільська осінь подарує Вам, Віро Филімонівно, і Вашій родині нові присмні враження, свіжу хвилю натхнення, принесе добро і достаток у Ваш дім. Міцного Вам здоров'я, творчого настрою, живильного людського щастя!

«Голосоукраїнці».

На ТЕЦ—2 у білоруському місті Гродно зафіксували перевищення гранично допустимого рівня радіації у 50 разів. Там уже місяць працює небезпечне устаткування, вироблене в Індії (*УНН*)

ГОЛОС УКРАЇНИ № 172 (5422)
П'ЯТНИЦЯ, 14 ВЕРЕСНЯ 2012

Учора водолази територіального управління МНС у Херсонській області почали роботи з підняття на поверхню боєприпасів із міноносця «Фрунзе», затонулого в роки Другої світової війни в Чорному морі біля Тендрівської коси (*УНІАН*)

Херсонцям допекло: у місті щороку «вибухає» каналізаційний колектор

ЖИТТЯ НА КОМУНАЛЬНОМУ ВУЛКАНІ

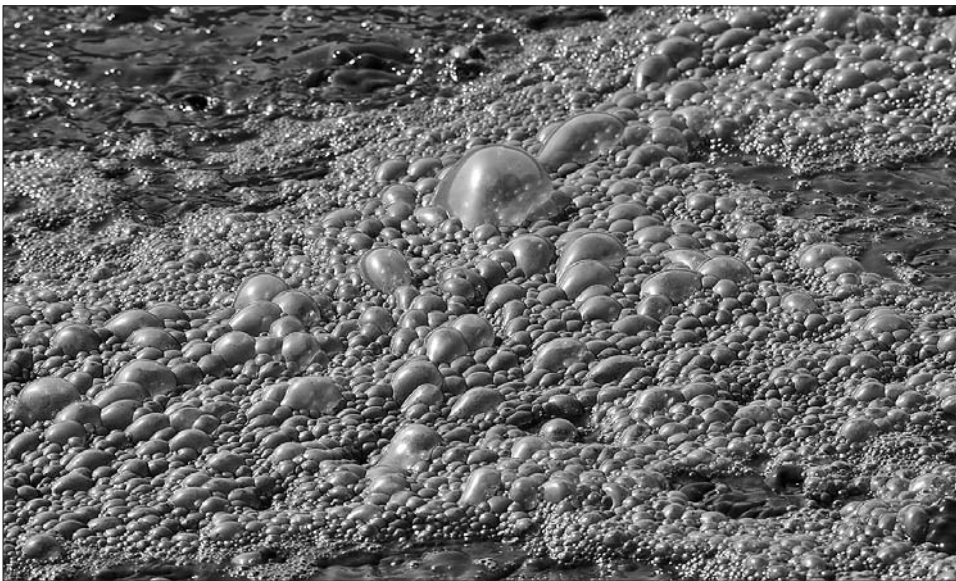
Кожен п'ятий херсонець живе, мов на мінному полі, яке вибухає не рідше, ніж раз на рік-півтора. На вулиці Бегми Таврійського мікрорайону Херсона з населенням понад шістдесят тисяч осіб обвалилося склепіння каналізаційного колектора — залізобетонної труби діаметром один метр, причому тільки дивом у цю пастку не трапив пішохід чи машина. Воду в 377 багатоповерхівках не перекрили тільки тому, що стоки вдалося швидко перемкнути на інший колектор, що проходить по Миколаївському шосе.

Велику аварію, зрозуміло, ліквідовують, але городяни кажуть, що просто стомилися боятися й чекати чергового вивернення грязьового вулкана. Колектор, побудований 1982 року, повністю відпрацював свій експлуатаційний ресурс — його необхідно було реконструювати ще п'ять років тому, але через брак коштів із цим неприпустимо довго зволікали. Наслідки не змусили себе чекати — споруда стала руйнуватися цілими шматками. У 2010 році, приміром, у Таврійському обвалилося більше двох-

сот метрів трубопроводу, і на заміну пошкодженої ділянки в міському бюджеті довелося терміново вишукувати 745,7 тисячі гривень. 2011-го обвалилося ще 436 метрів, і ремонтні роботи коштували вже більш як 1,2 мільйона гривень. Цьогоріч від тактики латання Охримової свити вирішили відмовитися — постановою Кабінету Міністрів України № 551-р з Фонду регіонального розвитку передбачалося виділити кошти на повну заміну ще 1724 погонних метрів труб багатостраждального каналізаційного

колектора. Однак до того, як гроші надійшли й були освоєні, «вулкан» знову прокинувся.

— Нині ми в принципі відмовилися від укладання важких і громіздких залізобетонних трубопроводів, які швидко розпадає сучасна побутова хімія, що тече разом зі стоками із квартир і будинків. Замість них використовуються більш стійкі до таких впливів багатoshарові гофровані труби з різних видів пластмас. Технологія їх укладання вже успішно відпрацьована в інших мікрорайонах обласного центру. Вона довела свою ефективність, тож заміна проблемного трубопроводу у Таврійському, котрий завдає городянам стільки клопоту, триватиме не більше двох місяців. Справа тільки за грошми — потрібно більше двох мільйонів гривень, які мають надійти згідно з постановою уряду, — розповідає директор комунального під-

приємства «Виробниче управління водоканалізаційного господарства Херсона» Ігор Козаков.

Щоправда, в Херсонському міськводоканалі не беруться прогнозувати, коли з Києва надійде новий фінансовий

транш. І повідомляють, що на трубопровід тимчасово поставлять чергову латку. Але на жаль — ті самі обіцянки звучали й після попередніх аварій на старому колекторі. Не даремно в нас дуже популярний

вислів: «Немає нічого більш постійного, ніж тимчасове».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Фото
Олександра КЛИМЕНКА
(з архіву
«Голосу України»).

Ліквідатори погрожують протестами

Учасники ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС знову пікетували будівлю Донецької обласної державної адміністрації. Вимога, із якою вийшли близько півсотні ліквідаторів, залишається незмінною: виконання рішень судів щодо виплати пенсій. Наприкінці минулого року порядок нарахування щомісячної допомоги було змінено.

Після перерахування найбільше програли ті, хто на момент роботи в зоні не мав високого заробітку, насамперед — солдати строкової служби. Тепер ці люди отримують трохи більше тисячі гривень.

«Ми тут стоїмо за те, щоб виконувався закон України про статус і соціальний захист громадян, постраждалих у результаті Чорнобильської катастрофи. Ось поруч чоловік без ніг. У нього пенсія — 2400 гривень, а було — 7200. Інвалід першої групи повинен отримувати шість мінімальних пенсій за віком, другої групи — вісім, третьої — десять. А серед нас є людина, яка отримує 1200 гривень, маючи другу групу інвалідності. Як це розуміти? Влада може заграється з нами. Нам втрачати нічого», — заявив голова Всеукраїнського об'єднання ветера-

нів-чорнобильців Володимир Деркач.

Учасники акції погрожували розгорнути наметове містечко, якщо їхні вимоги не виконають. Цього само дня представники інших громадських організацій чорнобильців виголосили спільну заяву, в якій зазначили, що влада області та організації ліквідаторів, «незважаючи на протистояння в налагодженні конструктивного діалогу окремих представників політичних сил, дійшли згоди щодо того, як спільними зусиллями вирішувати проблеми учасників ліквідації аварії на ЧАЕС». Під час засі-

дання обласної комісії зі спірних питань щодо соціального захисту осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, влада разом із організаціями ліквідаторів розглянула звернення щодо донарахування заробітної плати за роботу в зоні відчуження та надання заявникам нових довідок про зарплату. Крім того, комісія обговорила питання матеріальної допомоги інвалідам-чорнобильцям за рахунок коштів, виділених обласною радою. Близько 500 тисяч гривень спрямують насамперед на підтримку онкохворих — таких понад 300 осіб.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Порушуєш — поверни ліцензію

Фахівці територіального управління Держміськпромнагляду в Луганській області виявили понад 430 порушень під час перевірки підприємств, які здійснюють на території регіону геологічне вивчення, дослідно-промислову і промислову розробку родовищ вуглеводнів. Найпоширеніші порушення — невиконання затвердженої програми робіт з геологічного вивчення й розробки родовищ і несвоєчасне узгодження планів ведення

робіт. Так, під час перевірки на ТОВ «ЛугБур» інспектори з'ясували, що роботи з буріння свердловини здійснюють без затвердженого проекту з відповідною експертизою. Роботи припинено, керівників підприємства притягнуто до адмінвідповідальності.

Усього за підсумками перевірок до відповідальності притягнуто 17 посадових осіб, у тому числі — 5 перших керівників.

Алла АНТИПОВА.
Луганськ.

Вишита історія

Колись вересень 1939-го називали золотим, але з часом політичні орієнтири змінилися. 17 вересня війська Радянського Союзу атакували територію Польщі зі сходу, яка на той час більше двох тижнів воювала з нацистами. На підставі таємного протоколу до договору між Москвою та Берліном (так званий пакт Молотова-Ріббентропа), підписаного 23 серпня 1939 року, перекроювалася геополітична карта Європи. Галичина і Волинь увійшли до складу УРСР.

Це вже потім були сталінські репресії, масове виселення у Сибір, арешти активістів національно-визвольного руху і навіть колишніх членів забороненої Сталіним Комуністичної партії Західної України... А у вересні 1939-го у містах і селах регіону споруджували тріумфальні арки, люди з квітами і хлібом-сіллю зустрічали Червону Армію, пригощали визволителів яблуками і моголоком. На Волині і Галичині цю подію чекали і раділи їй. У школах уроки почали проводити

українською, наша мова витіснила польську в державних установах. Українець із заходу тис руку східняку, або, як казали, представнику Велікої України. З'єдналися єдинокровні брати.

Свідком цього був і рушник у руках жінки (**на знімку**), з яким вона вийшла у травні цього року в Луцьку на фестиваль «Вишиті береги єднання». Цих птахів у квітах вишила її мати 73 роки тому і передала нащадкам як згадку про свято, яке прийшло 1939-го на західноукраїнські землі.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.
Фото автора.

Трудових «нелегалів» удвічі більше

Кількість «нелегалів», виявлених податківцями, порівняно з минулим роком зросла вдвічі. Під час перевірок 230 суб'єктів підприємницької діяльності щодо виплати зарплати найманим працівникам не доліки зафіксували у кожного. Порушникам довелося доплатити три мільйони гривень.

Крім того, виявлено близько семисот найманих працівників, які не були офіційно оформлені.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Торгували красивими дівчатами

Апеляційний суд Чернігівської області залишив без змін вирок Новозаводського районного суду щодо 43-річного Андрія М. та 34-річного Віталія Г. Вони за клопотанням обласної прокуратури отримали відповідно 12 та 5 років позбавлення волі за торгівлю людьми. Чернігівці вербували красивих дівчат на роботу в Москву і змушували їх займатися проституцією. Одна з потерпілих — неповнолітня.

Сергій ПAVЛЕНКО.
Чернігівська область.

Прощайте, криниці!

У рамках загальнонаціональної програми «Чиста

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

питна вода» в Одеській області триває будівництво магістральних і місцевих водоводів, станцій з очищення води й водонапірних башт.

У Комінтернівському районі — у селах Петрівка, Миколаївка й Кірове — встановлені водонапірні

башти. Вони дадуть змогу повністю завершити забезпечення сільських дворів питною водою з водопроводів. Наявні в цих селах криниці переводять у режим консервації й використовуватимуться у надзвичайних ситуаціях.

Вл. інф.

Меценат побажав залишитися невідомим

У розпал небаченої передвиборчої любові до народу (за бюджетний, в основному, кошт) трапляються й дарунки просто від душі. Радіологічному відділенню Запорізької обласної клінічної лікарні презентували комп'ютерний томограф нового покоління «Optima 660».

Аналогів пристрою, вартістю в 1,5 мільйона доларів, немає ані в Запоріжжі, ані в Україні! Томограф дає можливість отримувати 64 знімки за один оберт випромінюючої трубки, тобто відслідковувати роботу серця, судин і суглобів у русі. Також томограф дає змогу вивчати проблемні ділянки судин головного мозку та легень і хвороби опорно-рухового апарата. Головне ж завдання пристрою — виявлення метастазів на перших стадіях їхнього виникнення. До сказаного варто додати, що запорізький бізнесмен, який сплатив гроші за «Optima 660», побажав залишитися невідомим.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Спортсменів–параолімпійців зустріли з почесними

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— На таких масштабних змаганнях не буває слабких суперників. Кожен має певні досягнення, із кожним важко боротися, — розповів плавець Дмитро Залевський, який на цих змаганнях був дебютантом та виборов «золото».

А от Герой України Віктор Смирнов виступав на Олімпіаді не вперше. Із Лондона він привіз три медалі: золоту, срібну і бронзову. «Клас суперників, порівняно із Пекіном, значно вищий. Але я задоволений своїм виступом, оцінюю його

на п'ять із плюсом, тому що поліпшив особистий результат».

— Ми пишаємося вами, вашою мужністю, волею до перемоги, вашою активною життєвою позицією, — звернулася до параолімпійців заступник голови обласної державної адміністрації Тамара Лук'янчук. Також голова ОДА зазначила, що кожен із них своїм прикладом доводить: мети можна досягти, якщо впевнено до неї йдеш, незважаючи на різні життєві обставини і перешкоди.

Ліна КУЩ.
Донецьк.

ФОТОФАКТ

До Дніпропетровська прибули чемпіони, призери та учасники XIV літніх Параолімпійських ігор. Власниками медалей стали 20 дніпропетровців.

Фото Миколи М'ЯКШИКОВА (Укрінформ).

У Львові триває XIX Форум видавців

12—16 вересня в місті Лева відвідують найбільший в Україні книжковий ярмарок, міжнародний літературний фестиваль та діловий форум видавців. Головним осередком форуму традиційно є Палац мистецтв. Протягом п'яти днів відбуватимуться презентації літературних новинок, дискусії, конференції, літературно-мистецькі дійства тощо. Участь беруть близько 150 письменників, поетів, митців, перекладачів, інтелектуалів з України та 16 країн світу. Серед найбільш анонсованих новинок — романи Оксани Забужко, Юрія Винничука та Бруно Шульца (в перекладі Юрія Андруховича). Вартість вхідного квитка — 10 гривень.

Аніта ГРАБСЬКА.
За матеріалами інформаційних агентств.
Фото
Євгена КРАВСА.

Слідчі безпідставно зупиняли роботу підрозділів підприємств

Прокуратура Вінниччини внесла подання керівництву обласної міліції у зв'язку з виявленими правопорушеннями у діяльності одного з її підрозділів — Державної служби боротьби з економічними злочинами. Інформацію про це поширила прес-служба прокуратури області. Встановлено, що міліціонери цього підрозділу допустили низку правопорушень у своїй роботі. Зокрема, під час перевірок окремих суб'єктів підприємницької діяльності незаконно були вилучені зразки продукції

та документи. Слідчі не лише безпідставно оглядали місця подій, а й зупиняли роботу підрозділів підприємств. Оперативно-розшукові заходи стосовно підприємців вели без відкриття справ, як того вимагає чинне законодавство. На дії міліціонерів підприємці покаржались в прокуратуру. Наведені ними факти підтвердилися під час перевірки, що й стало підставою для внесення подання керівнику управління МВС у Вінницькій області.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Наше кіно — в маси!

ФЕСТИВАЛЬ

Тернополяни вже звикли до проведення фестивалів польського, французького, італійського кіно. І ось нарешті дочекалися свого, українського! Наприкінці вересня фестиваль відбудеться не лише в обласному центрі, а й у Кременці та Збаражжі. Масштабне кіносвято організовують Міжнародний кінофестиваль «Молодість» та благодійний фонд «Галичина-Волинь» Володимира Клименка. Мета — популяризувати українське кіно: і сучасне, і класичне.

Відкриють фестиваль у Тернополі фільмом Михайла Ілленка «ТойХтоПройшовКрізьВогонь». Як відомо, його номінували на «Оскара». У Кременці покажуть дитячу кінострічку «Прикольна казка» Романа Ширмана, короткометражний «Офсайд» («Поза грою») Наталі Пятигіної. Тут також відбудеться прем'єра картини «Звичайна справа» Валентина Васяновича. У Кременці з нетерпінням чекають на документальний фільм про своє рідне місто «Кременець — джерело таємної сили» Олени Маренцової. Він з'явився на світ завдяки фінансовій підтримці фонду «Галичина-Волинь» у рамках проекту «Люби і

знай свій рідний край». Коментуючи його створення, директор фонду Володимир Клименко зазначив, що хотілося привернути увагу жителів міста й області до вивчення багатющої історії свого краю, його дивовижних місць. До речі, фрагменти фільму виставлятимуться як рекламні ролики, що спонукатиме туристів відвідати Кременець і Почаїв.

А ось у Збаражжі в замку покажуть відrestавровану копію Довженкової «Землі». Нині шукають оркестр, який зможе це зробити, адже партитура доволі складна, а терміни підготовки обмежені. До речі, у світі повернулася мода на німе кіно, котре де-

монструють у супроводі живої музики.

На прес-конференції, яка відбулася у Тернополі, генеральний директор Міжнародного кінофестивалю «Молодість» Андрій Халпакчі, засновник фонду «Галичина-Волинь» Володимир Клименко та режисер Михайло Ілленко говорили не лише про Дні українського кіно на Тернопільщині, а й загалом про проблеми українського кінематографу. Андрій Халпакчі зазначив, що на законодавчому рівні щодо розвитку вітчизняного

кіно відбуваються позитивні зміни, але ще багато треба зробити для його просування. І хоч найрейтинговіший фільм Михайла Ілленка «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» зібрав чимало глядачів, усі бажаючі побачити його не змогли, бо в Україні — мало кінотеатрів, всього близько чотирьохсот на 46 мільйонів населення. Для порівняння: у Чехії на 10 мільйонів — більше тисячі екранів! Майже зникли у нас літні кінотеатри. Крім того, варто відновлювати й сімейні походи у кіно, вважають митці.

Михайло Ілленко занепокоєний, що нині нам показують зде-

більшого безвольних, заздрисних, зневірених у собі героїв, а глядач хоче бачити позитивних, які могли б зарядити своєю енергією. Він пообіцяв створювати саме такі життєстверджуючі стрічки. У найближчих планах режисера — зняти фільм за творами Тараса Шевченка «Толока».

Організатори сподіваються, що саме такі заходи, як Дні українського кіно в українських містах, привернуть увагу глядачів до вітчизняного кіно, а це дасть імпульс для його розвитку.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Фото автора.

Під час презентації Днів українського кіно на Тернопільщині. Зліва направо: Михайло Ілленко, Андрій Халпакчі, Володимир Клименко.

СПОРТ

Розміри винагород збільшено

Учора в приміщенні Державної служби молоді та спорту України встановували наших параолімпійців та їхніх тренерів. А днем раніше Кабінет Міністрів України своїм рішенням збільшив розмір винагород за звитяги у Лондоні.

Відповідну постанову ухвалено на засіданні уряду. За золоту медаль суму підвищено з 700 до 800 тисяч гривень, за срібну — з 500 до 550 тисяч, за бронзову — з 350 до 380 тисяч.

На фініші сезону

Вітрильництво. Учора на акваторії Київського водосховища дали старт осінній частині міжнародної WindMaster Regatta, інформаційну підтримку якій надає «Голос України».

Традиційно вона закриває вітрильний сезон року. Підбити підсумки на неї з'їжджаються провідні яхтсмени. Цього разу участь братимуть чемпіон світу—2012 у категорії «Грандмастерс» і чемпіон Європи цього року в категорії «Мастерс» у класі «Зоряний» народний депутат України Василь Гуреев, переможці Vintage Yacting Games у класі «Солінг» Ігор Юшко та Сергій Пічугін, срібний призер Олімпіади-2008 Родіон Лука, а також інші учасники й призери чемпіонатів світу, Європи, навколосвітніх перегонів Вольво Оушен Рейс (Volvo Ocean Race).

До програми WindMaster Regatta включені змагання спортивних яхт класів «ORC» «Sportboat», крейсерсько—перегонових і олімпійського — «Зоряний», а ще дитячо-юнацьких — «Оптиміст» і «Кадет».

Високі оцінки британських ЗМІ

Британський телеканал Sky Sports, виставляючи на своєму сайті оцінки гравцям відбірного матчу ЧС-2014 з футболу Англія—Україна, поставив високі бал атакувальному півзахиснику нашої команди Євгену Коноплянці.

Краще за будь-кого з англійців, на думку Sky Sport, зіграли Олег Гусев та Андрій Ярмоленко.

Україна: П'ятов — 7 балів, Гусев — 8, Хачеріді — 6, Ракіцький — 6, Селін — 6, Тимошук — 7, Ротань — 7, Ярмоленко — 8, Гармаш — 7, Коноплянка — 9, Зозуля — 6, Шевчук — 6, Назаренко — 6, Девич — 6.

Англія: Гарт — 6, Джонсон — 7, Ягелка — 6, Лескотт — 6, Бейнс — 6, Лемпард — 7, Джерард — 6, Мілнер — 6, Клеверлі — 5, Дефо — 6, Окслейд-Чемберлен — 5, Бертран — 6, Старридж — 6, Велбек — 7.

За версією авторитетного порталу transfermarkt.de, ціна Коноплянки тепер — 10 мільйонів євро, і за цим показником він ділить 2—3 місце у нашій збірній із Ярославом Ракіцьким. Лідирує Андрій Ярмоленко (13 мільйонів).

Тур на екрані

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 9-й тур.

14 вересня. 19.00. «Динамо» — «Карпати» (2+2).

15 вересня. 17.00. «Іллічівець» — «Волинь» (Футбол). 17.30. «Дніпро» — «Чорноморець» (2+2). 19.00. «Зоря» — «Шахтар» (Перший національний, Футбол). 19.30. «Металіст» — «Ворскла» (2+2).

16 вересня. 14.00. «Металург» Зп — «Говерла» (Футбол). 16.30. «Металург» Д — «Арсенал» (Футбол). 19.00. «Таврія» — «Кривбас» (Футбол).

Лише результати

Хокей. Чемпіонат ПХЛ України. Регулярний турнір. 12 вересня. «Компаньйон-Нафтогаз» (Київ) — «Білий Барс» (Біла Церква). 4:1 (3:1, 0:0, 1:0). «Леві» (Львів) — «Динамо» (Харків). 3:1 (1:1, 2:0, 0:0).

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 10-й тур. 12 вересня. «Олімпік» (Донецьк) — «Авангард» (Краматорськ). 0:2. «Арсенал» (Біла Церква) — «Полтава». 1:4. «Миколаїв» — «Титан» (Армянськ). 0:2. «Геліос» (Харків) — «Одеса». 3:0. «Нафтовик» (Охтирка) — «Оболонь». 0:0. «Олександрія» — «Суми». 2:0. «Севастополь» — «Буковина» (Чернівці). 3:0. «Кримтеплиця» (Молодіжне) — «Сталь» (Алчевськ). 1:3.

«Сталь» — 22 очки, «Севастополь», «Олександрія» — по 18, «Геліос», «Авангард» — по 17, «Зірка» (Кіровоград), «Полтава», «Буковина» — по 15, «Олімпік» — 14, «Суми» — 13, «Оболонь», «Миколаїв» — по 12, «Нафтовик» — 11, «Кримтеплиця», «Арсенал» — по 10, «Динамо-2» (Київ) — 8, «Одеса» — 7.

Кримська Державтоінспекція рекомендує автомобілістам утриматися від поїздки дорогами в районі Ялти, а також південнобережних селищ Місхор, Лівадія та Форос 14—16 вересня у зв'язку з проведенням 9-го Ялтинського форуму «YES» і автоперегонів «Prime Yalta Rally» (УНІАН)

Сайт Херсонської ОДА відновив роботу після хакерських атак. Увечері в середу, 12 вересня, він був зламаний. На головній сторінці ресурсу з'явилися маска Гая Фокса, фраза «До початку нової інформаційної ери на Херсонщині залишилося...» і лічильник зі зворотним відліком (УНН)

Юнацька армія з дорослим майбутнім

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Не така страшна армія, як її малюють. У цьому вкотре переконалися юнаки й дівчата з десяти областей України під час X військово-патріотичного збору. Його наприкінці літа провів у Кам'янці-Подільському громадський рух «За майбутнє» за підтримки Міністерства оборони.

Не всі одразу розуміють, для чого молодь на декілька днів добровільно натягує на себе військову форму, стає у стрій, живе у казармі, харчується у звичайнісінькій солдатській їдальні і підкоряється наказам командира. Адже у наш час більшість хлопців ладні вдавати з себе психічнохворих, плоскостопих чи метросексуалів (кожен вибирає недугу собі до вподоби), та й образ солда-

та, колись оспіваний у піснях, а нині в телесеріалах, сучасних дівчат хвилює дедалі менше. Навіть батьки в істеричі: бояться, що в армії скалічать їхню дитину. І в цей час чимало молоді різного віку та різних уподобань (від учнів старших класів до студентів 1—3 курсів вишів) з усієї України бажає взяти участь у військово-патріотичному зборі, або, як його ще називають, ВПЗ.

Під час цього молодіжного фестивалю військово-патріотичного спрямування кожен учасник отримав змогу відчувати себе військово-возобов'язаним, прожити три дні в казармах і за Статутом, скуштувати справжньої солдатської каші. Звичайно, це не справжня армія, але проходить все максимально наближено до суворого армійського життя.

Перше знайомство з ВПЗ залишилося у моїй пам'яті океаном яскравих вражень, перемог та нових друзів. Це було минулої осені у Житомирі на базі 95-ї аеромобільної бригади. Під час реєстрації учасників поділили на табори — «Барс», «Рись», «Орел», «Сокіл». Я потрапила до табору «Рись». І почалося... Чотири незабутні напружені дні. Вже першого дня група зовсім незнайомих людей перетворилася на дружну команду, яка завзято йшла до перемоги. Зарядка о шостій ранку, день на полігоні, ознайомлення з бойовими машинами та різними видами зброї, а після цього — підготовка візитки команди, потім — КВК. Ми мали змогу не просто подивитися на БТР чи танки, а й проїхатися на них у повному спорядженні: у бронезилеті і в касці, постріляти з автомату АК та ПМ (пістолет Макарова), пройти лінію перешкод, показати стройову

підготовку та поборотися у спортивних змаганнях. Після того виїзду я назавжди закохалася у 95-у аеромобільну бригаду та ВПЗ і з нетерпінням чекала цього річного збору.

І ось нарешті! Я їду на зустріч з українською армією, зі ще незнайомою, але вірною командою. Ніч у дорозі, а з самого ранку нас зустрічає військовий склад частини. Я знову потрапила до «Рисі». Комендант нашого табору — тендітна жінка Наталія Топчій. Міжтаборове знайомство, перше шиккування.

І хто б подумав, що цей різномасний, різновіковий та незнайомий між собою кривий стрій через декілька днів перетвориться на дисциплінованих і вишколених юних курсантів та просто дружну і міцну команду. Ми як переможці минулого збору піднімаємо на щоглі державний прапор України.

Другий день — на полігоні. Заліки зі стрільби з АК та ПМ, розбирання й складання автомату, військова естафета, екскурсія до кінологічного центру (тут був показовий виступ бойових собак). Також потрапили на екскурсію до

антитерористичного центру, в якому побачили роботу саперів, костюми мінерів, та різні види вибухівки. Після такої екскурсії хочеться сказати одне: що б там не казали злі язики, а люди, які працюють у цій сфері, добре знаються на своїй справі. Потім був обід на польовій кухні, а ввечері КВК (його ми готували на полігоні у перервах між заліками та екскурсіями). На вечірньому шикванні — дивовижний феєрверк, яким насолоджувалися не лише учасники збору та особовий склад військової частини, а й жителі міста.

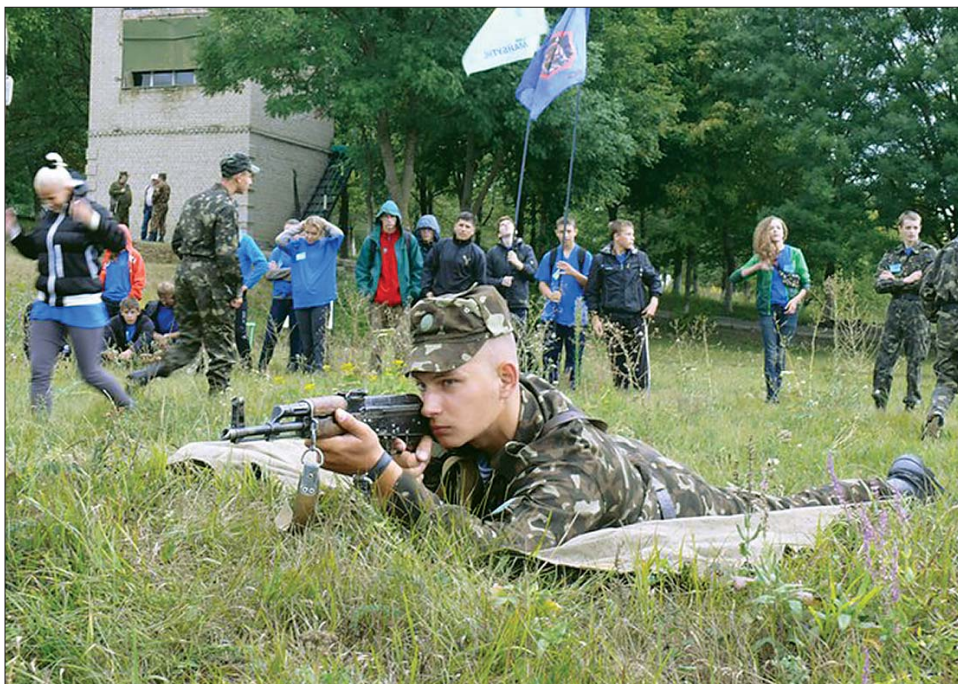
Останній день пролетів напружено і швидко. Спортивні змагання, показ стройової підготовки, завершальне шиккування, нагородження... Слухаючи привітальні слова командира збору Михайла Харечка, військових та вої-

нів-інтернаціоналістів, перед очима промайнула кожна хвилинка, проведена пліч-о-пліч з людьми, які стали тобі близькими і вірними товаришами. Ще одна особливість ВПЗ — те, що перемагає не лише дружба, як у багатьох змаганнях, а дійсно найкращі гравці за підтримки і наполегливості команди. Цього разу перемога дісталася таборам «Орел» і «Рись».

І як би іронічно не всміхалися генерали з купою зірочок, саме такі військово-патріотичні збори формують правильну людину — людину дисципліновану, толерантну, горду за нашу армію та вдячну за нелегку працю наших військових. Ну що, арміє! Чекай гідного поповнення!

Ольга ПЛОХОТНЮК,
студентка.

Кам'янець-Подільський.
Фото Сергія РУСІНА.

Лісовий сектор у зеленій економіці

У Львові проходить міжнародний форум «Ліси в зеленій економіці», у роботі якого беруть участь понад 140 учасників з 34 країн.

Міжнародні експерти та практики за сприяння лісових адміністрацій України та Швейцарії працюють над розробленням єдиної концепції для управління лісами в країнах Східної Європи, Північної та Центральної Азії.

Голова Державного агентства лісових ресурсів Віктор Сівець наголосив, що українські лісівники вперше проводять такий масштабний форум, який стане надійним фундаментом для підвищення кваліфікації представників лісової галузі, дозволить системно використовувати досвід країн-партнерів, а також дасть змогу узагальнити міжнародні та національні знання з лісового управління.

«Україна не випадково стала організатором міжнародного форуму «Ліси в зеленій економіці», бо стан ведення лісового господарства у вашій країні — один з кращих в Європі, — заявив керівник лісового департаменту Швейцарського федерального офісу навколишнього середовища Рольф Монсер. — У жодній європейській країні не приділяють такої значної уваги лісорозведенню та лісовідновленню, як в Україні, де щороку висаджують 40—50 тисяч гектарів лісів, половина з яких — нові. В Європі, здебільшого, розраховують на природне відновлення, і тому нові ліси тут майже не висаджують».

На міжнародному форумі науковці спільно з практиками розробляли механізми застосування зеленої економіки в лісовому господарстві та деревообробній промисловості як на міжнародному, так і на місцевому рівнях. Що таке зелена економіка? За визначенням міжнародних експертів — це така економіка, яка підвищує рівень життя лю-

Голова Державного агентства лісових ресурсів Віктор Сівець (другий зліва) спілкується з учасниками міжнародного форуму «Ліси в зеленій економіці».

дей, забезпечує соціальну справедливість і, водночас, суттєво зменшує ризики для навколишнього середовища. У простому розумінні — це економіка з малими викидами в атмосферу, ефективним використанням ресурсів, які відповідають інтересам суспільства.

страждають наші ліси. Насамперед, це — пожежі. А вони у 95 відсотках випадків виникають через людський фактор. Покарання за завдані збитки має бути набагато жорсткішим. У Туреччині, наприклад, за завдання значних збитків лісам передбачена смертна кара. Я не закликаю до таких

під час виділення земель під заліснення. Стільки часу на все це йде, що ми б устигли засадити площі лісами. Ми маємо спростити передачу деградованих земель лісовому господарству. Це буде новий поштовх для розвитку лісів. Під час міжнародного форуму у Стрийському районі відбулося

Дерево біля Труханівського лісництва Сколівського району садить ректор Львівського національного лісотехнічного університету професор Юрій Туниця (у центрі в цивільній формі).

кореспондент «Голосу України» поцікавився у голови Державного агентства лісових ресурсів Віктора Сівця, які зміни необхідні в українському законодавстві у зв'язку з новими викликами часу: — Ми постійно бачимо те, від чого

радикальних методів. В Україні це може бути адміністративний штраф або позбавлення волі. Це перше питання, і друге — необхідно на законодавчому рівні зменшити кількість погоджень з різними інстанціями та місцевими радами

відкриття нової лісової дороги. Саме тут, у Карпатах, було збудовано перші лісові дороги.

Як розповів начальник Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства Анатолій Дейнека, останнім часом за рахунок внутрішніх резервів збудовано 170 кілометрів нових доріг, незабаром здадуть в експлуатацію ще 40 кілометрів шляхів з твердим покриттям і 30 — з ґрунтовим. Лісові дороги мають екологічне значення, крім того, дають можливість дістатися до всіх лісів, і замінити їх на високопродуктивні деревостани. Третій момент — соціальний. Дуже часто лісові дороги з'єднують населені пункти.

Нову дорогу протяжністю три кілометри будували власним коштом. Витратили близько 700 тисяч гривень. Самоокупність — близько трьох років. Голова Державного агентства лісових ресурсів Віктор Сівець та голова Львівської облдержадміністрації також взяли участь у відкритті новозбудованого приміщення Труханівського лісництва у Сколівському районі, де вручили нагороди кращим працівникам лісової галузі Львівщини.

Богдан КУШНІР.
Львівська область.
Фото Ігоря КОРСАКА.

Лісівники на відкритті нової дороги у Стрийському районі.

Покарання за завдані збитки має бути набагато жорсткішим

АКТУАЛЬНО

Квіти, які не радують

У Дніпропетровську замість осені почалася... весна! Рясно квітнуть не тільки клумби. Після злив зацвіли плодові дерева!

Фахівці у цьому особливих проблеми не бачать. Кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології та інтродукції рослин ДНУ імені Олеся Гончара Анатолій Кабар, який виступив перед журналістами у медіацентрі «ДНІПРО ПОСТ», сказав, що останні 5 років такі явища вчені спостерігають регулярно. Пов'язано це не тільки із загальним потеплінням.

— Більшість рослин, які реагують подібним чином на підвищення температури, — нетутешні, — підкреслив Анатолій Кабар. — Наприклад, у дубів, ліщини, верби є певна фенологічна стійкість. Гості ж, інтродуценти, яких привозять до нас з усіх кутків земної кулі, гостріше реагують на зміни деяких чинників: підвищення вологості, температури. До цієї групи належать відомі всім яблуні, груші, вишні. Каштан, дерева якого значно постраждали цього року, теж інтродуцент, він ніколи тут не ріс, йо-

го завезли з Балкан на початку XIX століття.

Різке підвищення або пониження температури викликає стрес, під дією якого рослина іноді впадає у стан анабіозу, так звану сплячку. Через те, що у Дніпропетровську температура влітку піднімалася до +42 у тіні, деякі дерева скинули листя. Це явище поки рідкісне, але вчені не виключають, що воно може повторитися у наступному році. Тому, коли у кінці серпня пішли дощі, рослини сприйняли таку зміну як сигнал «криза минула» і почали вегетацію. Спостерігається не тільки цвітіння, але і повторний ріст пагонів.

А ось наслідки можуть бути найрізноманітніші. ті рослини, які не встигнуть цього року закінчити свій фенологічний розвиток, за умов ранньої зими ризикують загинути. Враховуючи, що повторна вегетація почалася у серпні, для завершення циклу зима повинна початися аж у січні.

Тому вчені радять мешканцям приватних секторів, у яких повторно зацвіли дерева, обрізати ці квіти, щоб дерево не витратило зайві ресурси на зав'язування плодів. У будь-якому випадку потрібно удобрювати ґрунт, але без азоту. Можна прищепити пагони, які пішли в ріст, і утеплити саджанці на зиму. А ось робити обрізку таких дерев фахівці не рекомендують!

Тетяна ВАЛІГУРСЬКА.
Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Французькими парфумами запахне у селі

Керівники одного з французьких заводів косметики, які побували на Хмельниччині, не проти налагодити співпрацю у виробництві косметичної продукції. Для початку — збираються вирощувати рослини, які будуть використовувати для виготовлення косметики та парфумів. Якщо ці кроки будуть успішними, то у майбутньому на території області можна буде створити спільне підприємство.

Ірина КОЗАК.

Лаокоонові діти... в обіймах «зеленого змія»

ЗНАК БІДИ

Матеріали в ЗМІ на Сумщині вже давно нагадують оперативні зведення інспекції у справах неповнолітніх. Ось лише один із номерів однієї з місцевих газет. До Шосткинської дитячої лікарні привезли 15-річну дівчину з алкогольним отруєнням. 17-річному хлопцю довелося надавати медичну допомогу з тієї ж причини у Сумському районі. У Конотопі 17-річний школяр пережив самогону й також опинився на лікарняному ліжку. А 15-річний підліток, споживши щось «слабоалкогольне», в Сумському районі зірвався з дамби у водойму і потонув...

Боротися можна

Це лише невеличкий шматок невідомого боку нашого життя, який стає дедалі похмурішим. Минулого року одному з авторів цих рядків довелося побувати в Реутинцях Кролевецького району: до села покликав дзвінок читача. Чоловік розповів просто-таки жахливі речі: місцева молодь спивається, можна сказати, за потурання сільської влади! У селі чотири магазини, власники двох з яких придбали ліцензії на торгівлю спиртними напоями. І однією з цих точок, подекуди, володіє сімейство сільського керманіча. А в Реутинцях розташоване колишнє ПТУ, яке нині називають аграрним ліцеєм. Тож коли в тому ліцеї дають стипендію, це для села те саме, якби у місті на якомусь бюджетоутворюючому підприємстві видали зарплату.

Але там у магазинах «отоварюють» зарплату і спиваються дорослі, а тут — стипендію і діти. І в цьому суттєва різниця.

Обидва реутинські «бари» — неподалік від ліцею та школи. Тож у селі стався випадок, коли алкоголем серйозно отруївся... п'ятикласник.

Стаття про це була опублікована в обласній газеті. У ситуацію втрутився депутат Сумської облради, начальник регіонального управління Департаменту контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів у Сумській області Борис Пересадько. Він нагадав сільським керівникам, що орган місцевого самоврядування має право (і повинен!) навести порядок на підвідомчій території, зокрема в питаннях торгівлі алкогольними напоями. І це трохи допомогло: один із магазинів у Реутинцях взагалі припинив торгувати спиртним, а інший замість 24.00 обмежив ту торгівлю 22-гою годиною. Такий графік роботи точки затвердив виконком сільради.

Ми «ростемо»...

Але як біля кожного хулігана не поставиш міліціонера, так і за кожним фактом алкогольного безмежжя не напишеш у газеті — не вистачить ні чорнил, ні місця на шпальтах. А робити щось треба: Україна щодо пияцтва серед неповнолітніх міцно закріпилася на лідируючих позиціях в Європі.

Чому жителі області спиваються? Відповісти на це запитання і просто, і водночас складно. Але є причини, про які більшість українців навіть не здогадуються. І щоб ті причини збагнути, треба проаналізувати деякі цифри.

Це в Реутинцях після публікації в газеті один із власників магазину перестав торгувати у ньому спиртними напоями. А загалом в області кількість точок, де можна цілком законно придбати спиртне, протягом року збільшилась. Якщо у 2011-му на оковиту було видано 2185 ліцензій, то у 2012-му вже 2210!.. І ситуацію тут визначають не так цифри, як тенденції: кількість населення в регіоні з року в рік неухильно зменшується, а обсяги випитого, навпаки, зростають мало не в геометричній прогресії.

Так, минулого року кожен дорослий житель Сумщини пропив у середньому близько 800 гривень. Цього року сумчани пішли «на рекорд» — перекрыли ту цифру вже на початку серпня, і до кінця грудня вона зросте у півтора разу! І це — офіційна статистика, котра у багатьох випадках є лише видимою частиною айсберга.

«Індекс алкогольного забезпечення»

Є ще й такий показник, як кількість торговельних точок, де можна придбати спиртне, на 1000 осіб населення. Торік у середньому по Сумщині цей «індекс алкогольного забезпечення» становив 1,9, а нині злетів до позначки у 3,1. Якщо проаналізувати

ситуацію по районах, зробимо несподіване відкриття: що бідніша місцевість, що менше там успішних підприємств та нормально оплачуваної роботи, то більше відкривається точок, в яких торгують алкоголем!

Минулого року за кількістю місць торгівлі спиртними напоями обласним лідером був Краснопільський район: відкрили 3,7 точки на кожну тисячу населення. Але нинішнього року, згідно з даними Департаменту контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, цей показник зріс у цьому районі до 6,9.

В алкогольних лідерах ходить практично кожен аграрний район області!

У Великописарівському, скажімо, залишилось лише 11,3 тисячі людей працездатного населення, але на кожну тисячу припадає 4,7 касових апарата, які «пробивають» продані пляшки.

Чому село спивається швидше, ніж місто? Чому там особливо інтенсивно плодяться «алкогольні бізнесмени»? Виявляється, все дуже просто: щоб торгувати горілкою в місті, на один касовий апарат треба заплатити 8 тисяч

гривень за рік, а для сільської місцевості ця такса становить лише... 500 гривень. Максимальне сприяння з боку держави: «сільська» ліцензія коштує у 16 разів дешевше! Але в селах п'ють здебільшого не горілку. У радянські часи самогонваріння вважалося серйозним злочином. Борючись за монополію на торгівлю алкоголем, держава мимохіть боролась і за здоров'я населення. Стаття 149 Кримінального кодексу Української РСР передбачала за виробництво та торгівлю самогоном серйозну відповідальність. Сучасне законодавство таку відповідальність гарантує лише реалізаторам підакцизних товарів. Тобто якщо ти замість звичайної горілки продав фальсифікат тебе покарають, можливо, за те, що

могон «садить» організм людини — передусім молоді — значно радикальніше традиційної «казьонки».

Альтернативи оковитій, схоже, немає

Як відомо, противагою алкоголю може бути змістовне дозвілля людини, передусім молоді. Однак щодо цього маємо ситуацію абсолютно протилежну: якщо кількість точок із продажу спиртних напоїв на Сумщині невпинно зростає, то кількість закладів культури з кожним роком зменшується. Насамперед у сільській місцевості, де від алкоголю не сховався навіть в Інтернеті — через відсутність такої технічної можливості.

ЦИФРИ

У 2000-му на Сумщині працювала 681 бібліотека, але за п'ять років їх поменшало одразу на 82. Відтоді в області щороку кілька бібліотечних закладів закривається: у 2010-му постели сплели ще п'ятьом, торік — вже шістьом. Так само і з клубами. У 2000-му їх у регіоні налічувалося 728, у 2005-му — 683, у 2009-му залишилось лише 627. Позаминулого року зачинилося сім клубних закладів, минулого, щоправда, лише один.

У містах та само «картина маслом» і вся у чорних кольорах. Узяти хоча б обласний центр. Колись, з урахуванням кіноустановок у міських клубах і будинках культури, у ньому налічувалося півтора десятка кінотеатрів, нині залишилося заledве півтора. Решта окупована банками, стриптиз-барами, ресторанами, державними та приватними установами.

Аналогічна ситуація і в районних містах.

А відтак сільська молодь, яка через безробіття та відсутність культурних установ у сільській місцевості тікає до міст, з місця в кар'єр починає «окультурюватися» пивом, горілкою та іншими дрінками.

Особливо плоди «окультурення» молоді неозброєним оком помітні у вихідні та святкові дні: на гори пустих пляшок з-під горілки і пива наштовхуєшся в місцях відпочинку — сумському «бродвеї», парках, скверах — уже пообідньої пори. До вечора через них уже не переступити, а батальйони просякнутих напоєм пивоманів не обминути.

Утім, замість клубів, бібліотек та кінотеатрів місцеві політики та олігархи, щоб замолити власні гріхи, зводять церкви. Однак люди знають, що більшість із цих храмів споруджена на крадені гроші. Тож які то храми духовності? То наївна спроба відкупитися вкраденою жертвою від Бога. «Зелений змії» тим часом, як у давньо-грецькому міфі про Лаокоона та його синів, дедалі міцніше стискає свої обійми на ший підрастаючого покоління. Чекатимемо, поки задушить?

Володимир ЧЕРНОВ,
Владислав ЖМУРКОВ.
Сумська область.

Мал.
Миколи КАПУСТИ.

Утім, окреме запитання: що можуть ті клуби запропонувати людям, передусім молодим, більш охочим до розваг? Нерідко де-юре клуб працює, а де-факто на ньому тижнями висить комірний замок. Оживають «храми культури» переважно під вибори, коли навіть до віддалених сіл добираються окремі політики у супроводі агіткультбригад.

Колись у клубах людям показували кіно, тепер те вже й забулося. Бо у 1990 році на Сумщині було 1056 демонстраторів кінофільмів, у 1995-му — 370, ще через п'ять років — 115. Нині в області «на ходу» 11 демонстраторів кінофільмів, і «найважливіше з мистецтв» стало доступним лише для невеличкого прошарку населення.

ЦИФРИ

Протягом січня—липня нинішнього року регіональне управління Департаменту контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів у Сумській області наклало на посадових осіб штрафів на загальну суму 122,4 тисячі гривень. Підстави для таких санкцій дали результати 18 перевірок, під час яких було встановлено факти продажу алкоголю неповнолітнім покупцям. Минулого року за аналогічний період було зафіксовано вісім випадків таких порушень, а сукупна сума штрафу становила 54,4 тисячі гривень. Як сказав поет, «Ростемо ж ми, гей». На жаль, не туди і не так...

За сім місяців минулого року Департамент анулював сім ліцензій на право здійснення торгівлі алкогольними та тютюновими виробами, у нинішньому — вже 17. Але такі санкції можна порівняти з комариним укусом. Адже тільки у 2012-му на Сумщині 2300 суб'єктам господарювання видано 4300 ліцензій на право здійснення торгівлі вищезгаданими підакцизними товарами.

За кількістю місць торгівлі спиртними напоями обласним лідером був Краснопільський район

Очікуємо на конкретні пропозиції

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Водночас Віктор Янукович зазначив, що обидві країни мають розвивати відносини у всіх напрямках, що представляють обоюсторонній інтерес.

Президент України підкреслив, що в нашій країні значну увагу приділяють переговорам щодо підписання угоди про вільну торгівлю з Туреччиною. Він висловив сподівання, що в остаточному варіанті документа будуть максимально враховані інтереси обох країн.

Глава держави також висловився за розвиток співпраці між Україною та Туреччиною на регіональному рівні.

3 Києва Віктор Янукович і високий турецький гість відправляться до Ялти. Сьогодні в Лівадійському палаці вони відкриють пленарні засідання Ялтинської європейської стратегії (YES). У центрі уваги — актуальні питання розвитку України та Туреччини, а також майбутнє «широкої Європи». Модератором дискусії стане колишній польський президент, нині — голова Наглядової ради Ялтинської європейської стратегії Олександр Квасневський.

Фото Михайла МАРКІВА (прес-служба Президента України).

Реджеп Тайїп Ердоган (ліворуч) та Віктор Янукович.

Угода про асоціацію в обмін на виконання низки вимог

Європарламент закликає Верховну Раду вилучити з українського кримінального законодавства відповідальність держчиновників за політичні дії. Відповідне рішення було ухвалено на засіданні Європарламенту, передають «Українські новини».

Євродепутати 12 вересня проголосували за проект резолюції, підготовлений депутатом Європарламенту, головою комітету із

зовнішніх відносин Ельмаром Броком. «Європейський парламент закликає український уряд внести поправки до кримі-

нального законодавства, що датуються ще радянськими часами, вилучити кримінальну відповідальність за політичні дії, що їх скоювали державні чиновники і діяли на офіційному рівні», — сказано в документі.

У резолюції також відзначається, що,

незважаючи на парафування угоди між Україною та ЄС, її підписання й ратифікація може відбутися тільки у разі виконання Україною певних вимог. Серед них у резолюції називаються повага прав меншостей, верховенство закону, завдяки зміцненню ста-

більності, незалежності й ефективності інститутів, що гарантують це, повага прав і припинення переслідування опозиції.

Нагадаємо, Міністерство закордонних справ сподівається на підписання угоди про асоціацію України та ЄС до 2013 року.

До суду за «польський концтабір»

У Варшавському окружному суді розглядають позов проти видавців високотиражного німецького щоденника «Die Welt» (в перекладі на українську «Світ»), що вважається «флагманським часописом» медіаконцерну «Аксель Шпрингер АГ».

Збігнев Осевський, позивач у справі, домагається від видавців часопису 500 тисяч злотих (1 мільйон 250 тисяч гривень) та публічного вибачення за порушення таких прав особистості, як національна ідентичність та право на повагу до історичної правди.

Підставою для подання позовної заяви стало використання часописом формулювання «польський концтабір Майданек» у публікації від 24 листопада 2008 року під назвою «Asafs Reise um die Welt» («Подорож Асафа навколо світу»), а через рік на сторінках «Die Welt Kom-ракт» — «польський табір знищення».

В обґрунтуванні своїх позовних вимог Осевський підкреслює, що такі визначення

порушують його особисті права, бо «фальшують історію польського народу, порушуючи таким чином національну гідність».

Юристи відповідача домагаються відхилення позову, оскільки « ф о р м у л ю в а н н я «польський концтабір» не має безпосереднього відношення до громадянина Збігнева Осевського, а отже не порушило його особистих прав», що підлягають охороні згідно Цивільного кодексу.

Натомість адвокати позивача переконані, що чинне законодавство передбачає можливість відстоювати «індивідуальні права на переконання та погляди, що виникають із приналежності до національної спільноти».

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ. Варшава.

Військові моряки радилися

Делегація під керівництвом головного старшини Командування ВМС США в Європі Джоанн Ортлофф відвідала українських військових моряків. Два дні обговорювали проблеми розвитку лідерських якостей професійних сержантів.

Під час візиту іноземні гості відвідали Академію Військово-Морських Сил імені П. С. Нахімова, Військово-морський коледж старшинського складу Академії та навчальний центр Військово-Морських Сил ЗС України, ко-рабель управління «Славутич».

— Такі зустрічі доз-

воляють нам спільно працювати над удосконаленням лідерських якостей професійного старшинського і сержантського складу та зрозуміти, як побудована система підготовки молодших командирів в українських та американських ВМС, — зазначила Джоанн Ортлофф.

Головний старшина Командування Військово-Морських Сил ЗС України старший мічман Сергій Рябцев подякував делегації Командування ВМС США в Європі за теоретичну та практичну допомогу в розвитку старшинського і сержантського корпусу вітчизняного військового флоту, а також висловив сподівання, що такі візити стануть традицією.

Микола МАГДИЧ. Севастополь.

Покажуть «Сотворіння світла»

Унікальна виставка вітражів геніального польського художника й графіка Адама Сталони-Добжанського відкрилася у Домініканському монастирі в місті Кам'яниці-Подільському за підтримки міністерства культури та національної спадщини Республіки Польща. Його монументальні твори — фрески, мозаїки та понад 200 вітражів — знаходяться в більш ніж 50 храмах Польщі та двох українських — у Добромилі та Тернополі. Їх розмір — від п'яти

до 15 метрів, а наразі представлені фотокопії, які в кілька разів менші. «Автор зумів спіймати світло й переплавити його на скло, — каже організатор виставки польський митець Ян Павліцький. — Тож і виставка називається «Сотворіння світла». Мистецтво Адама Сталони-Добжанського за містикою, силою та енергетикою нагадує роботи візантійського художника XIV—XV століття Феофана Грека, він — митець майбутнього, пророк часів».

Адам Сталони-Добжанський народився й жив до 19 років в Україні в родині, де сповідували дві релігії. Мати, українка, була старообрядницею, а батько, поляк, — римокатоликом. У його творах дивовижно поєднано західно- та східноєвропейські канони великого сакрального мистецтва. Експозиція вже побувала в Києві, Львові та Одесі, де нею захоплювалися тисячі відвідувачів.

Віра ШПИЛЬОВА.

ПЛАНЕТА

Бронзовий птах полетить через океан

Сьомий Міжнародний салон художньої фотографії «Фотовернісаж на Покрову—2012», який торік занесено до «Книги рекордів України» як наймасовіший фотосалон країни, вперше відбудеться не в Рівному, а в старовинному місті Дубно. Тут у Палаці Любомирських на Покрову відкриється фотовиставка кращих робіт проекту.

— Для участі у фотосалоні, завдяки якому Рівне знають у багатьох країнах як центр фотомистецтва, зареєструвалися 356 авторів з 46 держав, — розповідає організатор та голова журі Олександр Харват (на знімку). — На наш розгляд вони подали 4062 фотографії. Журі, у складі якого кращі фотохудожники світу — італієць Вільджіліо Бардоссі, росіянин Володимир Прошин, українець Олег Огородник, головний редактор журналу Photographer Євген Зубенко, — обрало переможців та присудило золоті, срібні, бронзові медалі, дипломи та Гран-прі — бронзову позолочену статуетку «Птах, що летить».

Визначали кращих у шести номінаціях: природа, вода, портрет, фотоарт, вільна тема та футбол. З кожним роком збільшується кількість рівненських учасників фотовернісажу — цьогоріч їх було сімнадцять. Є рівняни й серед медалістів проекту. А Гран-прі фотовернісажу виборов відомий фотохудожник з Аргентини Рауль Віламба.

Олександра ЮРКОВА. Рівне.

Фото Альони ЗЕНЬ.

Канадці навчать запорізьких сиріт фермерству

У селі Миколай-Поле Запорізького району розпочав свою роботу центр «Нова надія». Ініціювала створення навчально-виробничого центру канадська сім'я Вінс, а навчатиме фермерській справі випускників інтернатів, дітей-сиріт та дітей із багатодітних і малозабезпечених родин фахівець із Канади Гаррі Верхук.

На базі центру створено спеціальну житлову програму, яка надасть учням із числа дітей-сиріт можливість проживати не в гуртожитку, а в будинках разом із сім'ями-наставниками. Так, на думку організаторів, вони зможуть пройти післяінтернатівську адаптацію, інтегруватися у суспільство й пожити у справжній сім'ї.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ. Запоріжжя.

Перемогли ліберали

Народна партія за свободу та демократію здобула перемогу на дострокових парламентських виборах у Нідерландах. Вона одержала 41 мандат із 150 у нижній палаті парламенту, це на 10 більше, ніж на попередніх виборах.

Їх головний суперник, Партія праці, завойовала 39 місць. Вона також помітно поліпшила свої позиції порівняно з минулими виборами, отримавши на дев'ять місць більше, ніж два роки тому. Помітно менше голосів, ніж пророкувало опитування, одержала ультраправа Партія свободи, у неї 15 місць, на дев'ять менше, ніж минулого разу. 15 мандатів дісталось й Соціалістичній партії. Жодна з партій не змогла одержати абсолютної більшості, що робить неминучою перспективу створення в Нідерландах коаліційного уряду, повідомляє Євроньюс.

ФОТОФАКТ

У Берліні триває міжнародна аерокосмічна виставка ILA—2012.

Фото Ганни СНИГУР-ГРАБОВСЬКОЇ (Укрінформ).

Бойова техніка для Іраку

З Одеського морського торговельного порту курсом на порт Ум-Касср, що в Іраку, вийшов в рейс суховантаж з 62 машинами БТР—4 на борту.

Напередодні завантаження першої партії бойової техніки на борт суховантажу в Одесу прибув Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Ірак в Україні Шорш Халід Саїд.

— Ірак дуже задоволений тим, що приймає другу партію українських БТРів, — заявив іракський дипломат. — Це потужна сучасна машина, якості якої задоволені іракські фахівці. Вра-

ховуючи непросту ситуацію на Близькому Сході, Іраку потрібна українська бойова техніка. Ці 62 машини допоможуть підвищити рівень безпеки. Сподіваємося до кінця цього року отримати третю партію бойових машин, адже контракт успішно виконується завдяки спільним зусиллям обох сторін.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Як «Чумацький шлях» став «Млечным путем»...

Миколаїв зустрічає гостей, які приїждять залізницею, аж трьома величезними біг-бордами з одностипними написами, виконаними в кольорах російського прапора. На них повідомлення-запитання регіональною російською мовою: «В Николаевской области 780 тысяч жителей разговаривают на русском языке. Так нужен ли нам русский?»

На вокзалі смердить сечею. Навколо брудно, сіро, похмуро. У засміченому сквері, що навпроти залізничних воріт міста корабелів, розташувалася примітивний генделік. У відвідувачів нестара ще жebraчка просить милостиню. Вони відмахуються, немов від надокучливої мухи. Повітря засмічує російський «блатняк», який тут вважають шансоном. Неподалік на лавці курить пара. Раптом супутник сонної дівчиці піднімається і рушає до мене. Довго і нудно, звичайно ж регіональною мовою, просить мене придбати йому і його супутниці квиток до Харкова. Демонструє зламаний ключ, через який він, буцімто, не може потрапити до себе додому, а йому треба відвезти подругу до батьків.

Українською мовою відповідаю прохачу, що їду з відпочинку на морі, і грошей залишилося тільки на дорогу. Але навіть якби й мав, то не дав, бо маю, куди їх витратити. Чоловік веде своєї, ніби не чує.

— Ви, мабуть, не розумієте мене, — я показую на плакат про «русскоговорящих».

— Да у нас в Николаеве других и нет, — раптом тверезо відповів незнайомець. — Но украинский мы понимаем. Все-таки в Украине живем... А эти, — він показав на біг-борд, — чем деньги

на такую ерунду бросать, лучше б на пиво дали. Будто бы других проблем нет... — і багатозначно обвів навколо себе руками.

Здивований, веду чоловіка в магазин. Беру пляшку пива йому і собі в дорогу. «А на билеты?», — знову канючить миколаївець, та я вже поспішаю до потяга.

У вагоні чути гарну українську мову, бо їдуть такі ж відпочивальники, як і я, переважно з Черкащини і Західної України. Усі були вже не вперше в Очакові і завжди знаходили спільну мову з місцевими.

Не вперше їздив до Очакова і я, хоч це місто мені не дуже подобається. Воно теж якесь недовладне, брудне, але з претензіями на курорт.

У 90-х роках минулого століття тут з'явилися написи українською мовою. Деякі збереглися до сьогодні. Усі написи й реклама останніх років — звичайно ж, російською. Мабуть, це теж заважає місцевим жителям збагнути, що вони живуть у незалежній Україні.

Знайомі очаківці якось щиро зізналися мені, що звикли запобігати перед

москвичами, які у радянські часи їхали сюди масово. Тепер їх немає. Особисто я цього року лише раз побачив родину, котра розмовляла справжньою російською мовою, а не тим наріччям, яким переважно тут послуговуються. Вона була з Хабаровська. На пляжах звучить здебільшого українська, ще й зі львівським акцентом. Але перед своїми, навіть якщо вони рятують власними заощадженнями депресивний Очаків, тут запобігати не звикли. Мало того, можуть образитися навіть на слово «господар», не кажучи вже про звертання «пан»...

Цього року я вперше побачив в Очакові людей у червоних футболках, на яких було написано, що якось вони заснули у рід-

ному для них СРСР, а прокинулися... самі розумієте де. Цим гидким словом ті істоти назвали землю, якою ходять, у якій, зважаючи на їхні відгодовані пики, непогано живуть. І ніхто з перехожих чомусь не обурювався, не рвав те шмаття, як рвали футболки з написом про президента.

Серед літа автівки в Очакові їздять з георгіївськими стрічками — вшановують полеглих у Другій світовій війні, не замислюючись над тим, що це стрічки царської армії та армії зрадника Власова. Тим часом, дорога в центрі міста навпроти меморіалу полеглим на війні — гірша за фронтону!

Героями в Очакові вважають Суворова,

Шмідта і радянських воєначальників. І практично ніхто не знає, що колись на острові Березань зимував, повертаючись з походу, київський князь Святослав, що козаки, зокрема Калнишевський, не раз брали турецьку фортецю Очаків...

Найгірше, що меншовартість у людях старанно плекає не лише столична, а й місцева влада. У своїх, звичайно ж російською мовою, зверненнях до народу міський голова і міськвиконком називають себе лише мером і мерією. І традиційний фестиваль «Чумацький шлях» в Очакові цього року чомусь став «Млечным путем»...

Звичайно, після всього написаного запитаете мене: а навіщо ти тоді їдиш у той Очаків? Відпо-

вім широко: тому що тут найкраще, напоєне степом і морем повітря в Україні. Тому, що тут дешевий базар. Тому що пляжем носить неймовірно смачні пиріжки Любов Володимирівна з чоловіком Миколою Антоновичем. Коли моя дружина почала ремствувати, що через ці пиріжки вона не схудне, Люба заспокоїла її:

— Подивіться на мене, — сказала вона, — і не переживайте. Я удвічі повніша за вас. У нас у генах закладено бажання поїсти. Наш народ стільки пережив за віки! Я добре пам'ятаю голодомор на Донбасі. Врятувалася пасльоном, на який тепер і дивитися не можу. Так що, на здоров'я вам!

Вона пішла далі пляжем, а я збагнув, чому ще мені затишно у брудному, позбавленому гонору Очакові. Старші люди на звертання українською майже завжди відповідають добіркою українською мовою. А от молодь, яка виросла за незалежною Україною, — майже ніколи... Отакий «доробок»!

То чи потрібна нам російська мова? Безумовно потрібна, як і англійська, польська, гагаузька, караїмська, кримськотатарська, угорська, румунська тощо. Бо кожна мова — то інший світ і нові знання. Але, ставлячи своє риторичне запитання, ревнителі нібито російської мови в Миколаєві мали на увазі зовсім інше. Насправді вони проголошували, що їм не потрібна українська...

Олександр ВІВЧАРИК, краснавець. Сміла-Очаків-Сміла. Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Малі перевізники — великі проблеми

Уже з 2013 року Міністерство інфраструктури України збирається почати процес «укрупнення пасажирських автоперевізників». Робити це обіцяють «поетапно, без соціальних скандалів і конфліктів». Це, мовляв, один із кроків на шляху наведення ладу у цій сфері. Адже сьогодні, коли на цьому ринку, без урахування таксі, працює 18 тисяч перевізників, стежити за ними — вкрай важко. Робота з «укрупнення» проводитиметься в найближчі три—п'ять років. У результаті їх має залишитись 1,5-2 тисячі великих підприємств. За такої кількості буде легше контролювати матеріально-технічну базу підприємств, випуск автобусів на лінію, медичний стан водіїв тощо. А поки що ж в Україні із цим не все в порядку.

На дорогу — пляшка пива

П'яні водії маршруток для інспекторів ДАІ на Полтавщині, на жаль, не новина. Та днями трапився безпрецедентний випадок: у стані алкогольного сп'яніння «попався» водій, який працює безпрецедентний маршрут Полтава-Харків.

Зупинили міліціонери 41-річного полтавця, який автомобілем «Mercedes» перевозив пасажирів з Харкова до Полтави, на стаціонарному посту ДАІ №1 у селищі Чутове. Під час перевірки документів у інспекторів виникла підозра, що водій перебуває у стані сп'яніння. Шофер виправдовувався, мовляв, «випив трохи пива, безалкогольного» напередодні... Однак лікар-нарколог Чутівської ЦРЛ, куди горе-водія доставили на обстежен-

ня, констатував: чоловік перебував у стані алкогольного сп'яніння. Між іншим, Чутове — це вже дві третини шляху від Харкова. Тож залишається лише здогадуватися, у якому стані водій виїхав на маршрут. Того дня повертатися до Полтави пасажиром довелось іншим «бортом». Мікроавтобус, за кермом якого був порушник, потрапив на штрафмайданчик, самого водія чекають адмінсанкції, а перевізник може позбутися ліцензії. Як повідомила прес-офіцер УДАІ УМВС України в Полтавській області Наталія Варченко, лише під час проведення місячника з безпеки дорожнього руху, який на території області тривав з 1 по 31 серпня, міліціонери виявили п'ять подібних випадків, **передає наш власний кореспондент Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.**

Місцева влада переставить на «цивілізовані рейки»

На Кіровоградщині за наведення ладу у сфері пасажирських перевезень візьметься обласна влада. Адже це питання стає все гострішим, — переконаний голова тамтешньої облдержадміністрації Сергій Ларін. Про це, мовляв, свідчать численні скарги від громадян на «Гарячу лінію». Не обходиться без питань про пасажирські перевезення й жодна особиста зустріч чиновника з жителями області. Нарікання пасажирів найчастіше викликає брутальна поведінка водіїв, які відмовляються перевозити пільговиків, несправні та брудні маршрутки і часом навіть робота на маршрутах шоферів у нетверезому стані. Зрозуміло, що самі перевізники з такими претензіями погоджуються не завжди.

Щоправда, як повідомив директор державної бюджетної установи «Кіровоградський регіональний центр інвестицій та розвитку» Володимир Тоцький, результати перевірок в області підприємств-перевізників підтвердили непоодинокі випадки порушень з їх сторони. Найчастіше йдеться про незадовільний технічний стан маршруток, використання транспорту з високим

ступенем зношеності автопокришок, зберігання пасажирського автотранспорту поза гаражами. На багатьох підприємствах медичний огляд водіїв не проводиться взагалі або є формальним, медичні пункти та штатні медпрацівники існують лише на папері.

— Це неприпустимо, адже йдеться насамперед про найдорожче — про життя людей. Хочу попередити недбалих перевізників про те, що час умовлянь закінчився, хто не бажає працювати по-новому, мають розпрошатися з ліцензіями на здійснення цього виду послуг, а водії-порушники — з правами на керу-

вання пасажирським транспортом, — сказав Сергій Ларін, голова Кіровоградської ОДА.

Обурення з боку голови облдержадміністрації викликав ще й факт виплати на деяких підприємствах-перевізниках заробітної плати водіям меншої за мінімальну. Те, що ринок пасажирських перевезень частково знаходиться у тіні, підтверджують факти: на різних підприємствах заробітна плата складає від 2000 до 500 грн. Тож податковій службі, прокуратурі та іншим службам поставлено завдання — спрямувати свої зусилля на те, щоб водії отримували легальну, а не в

конвертах, зарплатню. Це має стати однією з визначальних умов ліцензування підприємств-перевізників.

І вже найближчим часом на Кіровоградщині запрацює єдина обласна система диспетчеризації, яка використовуватиме супутникову систему навігації пасажирського транспорту. Це дасть змогу відстежувати та фіксувати швидкість, напрямки їх руху маршрутки, унеможливить будь-які порушення з боку водіїв, **повідомляє наш власкор Петро МЕЛЬНИК.**

Фото: Юд Андрія НЕСТЕРЕНКА.

ДИСКУСІЯ ТРИВАЄ

І знову про мову...

*Обстоюючи прийняття закону про дру-
гу державну мову, політики часто згаду-
ють про те, що в демократичній державі
кожен громадянин має право спілкуватися
з державою на рідній йому мові. Можливо,
це й правильно. Однак ця демократична
норма, скоріше, декларативна. Є маса
прикладів.*

Так, Сполучені Штати Америки вва-
жаються найдемокра-
тичнішою багатонаціо-
нальною державою у
світі. Але всі, хто живе
в штатах, до державних
органів звертаються
винятково англійською
мовою. Або, скажімо,
Німеччина, в якій, чув,
за деякими даними,
сьогодні одних тільки
турків живе до 5 млн.
осіб. При цьому всі
громадяни зобов'язані
знати державну мову.
Часто наші політики
посилаються на досвід
Швейцарії, де вико-
ристовується чотири
мови. Але це тільки то-
му, що споконвічно
Швейцарія формувала-
ся з різних територій,

на яких перебували
німці, італійці, фран-
цузи, і тому кожен з
народів зберіг свою
мову як державну.
Зовсім інша річ —
Україна! Росіяни в Ук-
раїні — не етнічний
народ і не корінне на-
селення, вони — пере-
селенці з Росії. З 1654
по 1917 рр., тобто за
263 роки, до України
переселилося близько
2 млн. росіян. Особли-
во масові переселення
заохочувалися в ра-
дянський час, адже
Сталін не допускав на-
віть думки, щоб Укра-
їна існувала як самос-
тійна держава. Тому з
1917 по 1991 рр. з Ро-
сії до України пересе-
лилося ще 8 млн. осіб.

Нині російськомов-
на меншість, яка деся-
тиліттями проживає в
Україні, принципово
не хоче вивчати дер-
жавну українську мо-
ву. До речі, українська
меншість у Росії не
менше російської в
Україні, але українці
там дійсно забути: у
них немає своїх шкіл,
газет, радіо, телеба-
чення. Однак для всіх
українців, що живуть у
Росії, одне правило:
живеш у Росії — зо-
бов'язаний володіти
«великим і могутчим».
В Україні має бути
єдина державна мова і
все діловодство вестися
українською. А націо-
нальні меншини, що
проживають в Україні,
зобов'язані знати дер-
жавну мову. І це зовсім
не означає, що відбува-
ється обмеження росі-
ян або мов інших наро-
дів. Усі вони мають
право вивчати рідну
мову, спілкуватися на
ній у побуті скільки
завгодно. Як це є в усіх
цивілізованих країнах.
Н. ПРИДВОРОВ.
Богодухів
Харківської області.

Діаспорі —
не байдуже

*На прохання оборонців української мови,
звертаюся до редакції газети «Голос Украї-
ни», щоб нагадати депутатам Верховної Ра-
ди України, які проявляють неповагу та пап-
люють нашу державну мову, нав'язуючи
російську співгромадянам.*

Ми — справжні
патріоти — ще є в Ук-
раїні! І не дамо топта-
ти мову своїх прашу-
рів!
Схаменіться і по-
дивіться, що відбува-
ється в світі! За кор-
доном — в Естонії,
Латвії (навіть у ма-
ленькій Латвії!), Ка-
наді, Австралії — ді-
аспора українців
об'єдналась у грома-
ду, бо українці не
бажають забувати
рідну мову навіть на
чужині. Коли ж ук-
раїнська громада з'я-
вилась у Москві, то
її заборонили судо-
вими органами Ро-
сійської Федерації. А
нещодавно Біло-
кам'яна прийняла
закон про те, що
особи, які не володі-
ють російською, вза-
галі не мають права
проживати в Росії.
Сусіди вкрай зне-
важливо ставляться
до нашої мови, чому
тоді ми повинні ро-
бити російську дру-
гою державною?
Політикам варто
пам'ятати, що ми —
корінні українці —
своєї мови не дамо
паплюжити нікому.
Така ми нація!
**Василь
ТКАЧЕНКО.**
Біла Церква
Київської області.

ПИШУТЬ ВЕТЕРАНИ

«Знаю, що
вчитимешся
тільки на відмінно»

Коли почалася війна, ми жили
в місті Борисів (Білорусь), куди
мого батька — Митрофана Ми-
ронова — перевели на роботу з
міста Смоленська. Там у мирний
час ми прожили півроку, і рап-
том — повідомлення по радіо. Як
зараз пам'ятаю голос диктора
Левітана, який повідомив про те,
що почалася війна.
На п'ятий день війни нас ви-
рішили евакуювати з Борисова.
Але, перш ніж виїхати зі станції
Крупки, ми (мама, старша сес-
тра Ліда і я) ніч просиділи
налякані у пристанційній лісопо-
садці. Крупки в ту ніч бомбили,
добре, що не саму станцію, інак-
ше нам вціліти б не вдалося...
Вранці виїхали до Оренбурзької
області. У товарному вагоні жи-
ли десять днів, увесь час пряму-
вання потяга. І були щасливі, ко-
ли прибули туди, де не чутно
війни. В евакуації й прожили до
1944-го.
Під час війни тато часто мені
надсилав листівки, в яких ціка-
вився, як у нас справи, як живе-
мо, як я вчуся. В одному своєму
поштанні він написав: «Я знаю,
що вчитимешся тільки на відмін-
но...». І було справді так: я на-
магалася щосили й у травні
1942-го навіть одержала за стар-
ранність у навчанні похвальну
грамоту. Вона й зараз зберіга-
ється в мене. Подивлюся на неї
— й миттю спливають у пам'яті
важкі військові роки, коли ми не
тільки вчилися в школі, а й до-
помагали на полях збирати вро-
жай: усе — для фронту, усе —
для перемоги!..
Після війни я закінчила Київ-
ський педагогічний інститут іно-
земних мов і була направлена в
Житомирську область на робо-
ту. Вводила французьку мову,
викладала англійську і німецьку.
Була класним керівником у ба-
гатьох класах. Тепер — на пен-
сії. Війна залишилася в моїх
спогадах, у моїх рисах про
видатних людей нашого району,
розповідях і нотатках очевидців
про найстрашніше лихо минуло-
го століття — Велику Вітчизня-
ну...
Діана МИРОНОВА.
Лугини
Житомирської області.

ШУКАЮ СПРАВЕДЛИВОСТІ

Не треба мені
вашої надбавки

*Незадоволені нарахуваннями власної пенсії в
нашій країні були, вочевидь, завжди. Утім та-
кої гостроти, мабуть, ці питання ніколи не на-
бували. Адже, коли людина все життя самовід-
дано служила державі, а на схилі років ледве-
ледве кінці з кінцями зводить, — не по-людськи
якось виходить...*
Я — дитина війни.
Дивлюсь оце на свої
нагороди, які за життя
чесно заробила та от-
римала, й оплакую
своє горе... Пенсія в
мене — мізерна, така
сама, як у тих гульті-
пак, що ніде все життя
не працювали. Я ж усе
своє здоров'я вклала в
тяжку працю. Неспра-
ведливо виходить, бо
гультії своє здоров'я
зберегли, а моя пенсія
тепер цілком іде на од-
ні лише ліки.
П'ять років тому я
поховала свого чолові-
ка — ветерана праці —
і залишилась сама —
вдовою. Як тепер жи-
ти? Не знаю. Газу —
нема, паливо — доро-
ге, а незабаром зима
постукає в двері... Ду-
мала, що мій статус
дитини війни хоч
якось допоможе вижи-
ти. А з'ясується, що
нікому я не потрібна.
Образливо до гли-
бини душі. Плачу над
своєю гіркою долею,
над злиденною ста-
рістю. Немає мені ні
пільг від держави, ні
допомоги. Не прошу
я ніякої надбавки до
пенсії, прошу лише
справедливості! Чому
я маю так страждати
на схилі літ?
Катерина БАКЛАН.
Смольне
Чернігівської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Ти заграй, а ми заспіваємо...

Фото Сергія КАСІМОВА.

Первомайськ Миколаївської області.

Борімося за чисту дніпровську воду!

ГРОМАДА ВИМАГАЄ

*Українські неурядові організації — учасники
Дніпровського форуму громадськості — вислов-
люють глибоку стурбованість щодо стану Дніп-
ра та браку політичної волі й уваги держави до
питань екологічного оздоровлення басейну Сла-
вувтича.*

Враховуючи, що 70%
українців п'ють дніп-
ровську воду, ліквідація
надходження забруд-
нень до Дніпра, охоро-
на та відновлення якос-
ті його вод та екосистем
мають бути постійним
пріоритетом держави. В
умовах, що склалися,
порушується базове
право громадян України
на воду та санітарію.
Так, упродовж 2010—
2011 рр. держава перег-
лянула програми, що
стосуються питної води
та розвитку водного
господарства. В них не-
має ґрунтового аналізу
невиконання поперед-
ніх завдань, не визначе-
ні цілі та індикатори
оцінки їх досягнень,
системи моніторингу та
відкритої звітності то-
що. Бюджетне фінансу-
вання не є адекватним

рівню державного пріо-
ритету. Уряд спрямував
основні бюджетні кош-
ти на доочищення пит-
ної води, що є лише ко-
роткостроковим захо-
дом і має впроваджува-
тися на тлі здійснення
стратегічних довгостро-
кових дій з охорони
джерел питного водо-
постачання, покращен-
ня управління стічними
водами, запровадження
повного очищення про-
мислових та комуналь-
них стоків. В Україні
триває тенденція до от-
римання водоканалами
тимчасових дозволів на
постачання питної води
з відхиленнями від зат-
верджених норм. Ін-
формація про якість
питної води або води в
джерелі стає недоступ-
ною для споживача, а в

деяких регіонах — таєм-
ною.
Дніпро є найважливі-
шою транскордонною
річкою. Проте до цього
часу в українському за-
конодавстві не закріпле-
ні принципи інтегрова-
ного управління водни-
ми ресурсами (ІУВР) і
басейнового підходу.
Проблеми комплексного
оздоровлення басейну
Дніпра можуть бути ви-
рішені за умови укладан-
ня Дніпровської конвен-
ції, яка має забезпечити
спільні дії Республіки Бі-
лорусь, Російської Феде-
рації та України.
Українські неурядові
організації сподівають-
ся, що Україна очолить
процес і виступить ініці-
атором укладання Дніп-
ровської конвенції та
розробки Плану управ-
ління басейном річки
Дніпро... Учасники фо-
руму звертають увагу ке-
рівництва країни, що,
маючи каскад дніпров-
ських водосховищ та
гребель, Україна й досі
не розробила закон про
безпеку гідротехнічних

споруд. Проблеми водо-
користування особливо
загострилися на Ниж-
ньому Дніпрі, в межах
Дніпропетровської, За-
порізької, Херсонської
та Миколаївської облас-
тей. Громадські органі-
зації пропонують кері-
вникам областей укласти
Нижньодніпровську мі-
жобласну басейнову уго-
ду та узгодити плани со-
ціально-економічного
розвитку областей. Уго-
да сприяла б пошуку ме-
ханізмів фінансування
заходів екологічного оз-
доровлення та розв'я-
зання конфліктів у газу-
зі водокористування.
Учасники форуму вис-
ловлюють протест щодо
прийняття у першому
читанні законопроекту
«Про внесення змін до
деяких законодавчих ак-
тів України (щодо опти-
мізації повноважень ор-
ганів виконавчої влади у
сфері екології та при-
родних ресурсів, у тому
числі на місцевому рів-
ні)», а також вимагають
забезпечити розробку
проектів та винесення в

натуру прибережних за-
хисних смуг всіх водних
об'єктів і зон санітарної
охорони джерел водо-
постачання в басейні
Дніпра до 2014 р., щоб
забезпечити контроль за
дотриманням обмежень
господарської діяльності
в цих зонах. Сподіває-
мося, що думка громад-
ських організацій буде
належним чином врахо-
вана, і висловлюємо
свою готовність до спів-
праці задля екологічного
оздоровлення Дніпра на
засадах забезпечення
владною доступу громад-
ськості до інформації,
участі в процесі прий-
няття рішень і доступу
до правосуддя з важли-
вих екологічних питань
та впровадження Указу
Президента про страте-
гію державної політики
сприяння розвитку гро-
мадянського суспільства
в Україні.
**Учасники
Дніпровського форуму
громадськості
(16 громадських
організацій).**
Київ.

Ентузіазм бібліотечної системи потребує координуючої державної підтримки

14 травня 1998 року другий Президент України своїм Указом № 471/98 встановив, що 30 вересня в країні святкують Всеукраїнський день бібліотек «враховуючи великий внесок бібліотек України у розвиток вітчизняної освіти, науки і культури...», а також зумовлюючи це «... необхідністю дальшого підвищення їх ролі в житті суспільства...». Крім того, Л. Кучма дав завдання «... забезпечити проведення ... заходів, спрямованих на підвищення ролі книги у суспільно-політичному і історико-культурному житті населення України, а також на вирішення проблем щодо розвитку бібліотечної справи».

Оптимізується все, що пов'язано з культурою

Здається, що цей указ ніхто не скасовував і жодних змін та доповнень не вносив. Тому численна когорта бібліотекарів країни чекає нових, по-справжньому загальнодержавних, заходів щодо подальшого розвитку справи, якою вони займаються на благо процвітання культури, освіти та науки української нації, і особливо, коли все перераховане активним чином реформується. Як результат — оптимізується все, що пов'язано з культурою під пильним оком профільного міністерства. Те саме «семимильними» кроками відбувається в державі з наукою та освітою на рівні своїх відомств. Мотив перетворень один: не може в країні існувати стільки закладів культури, освітніх фондів, накопичених не за одне століття за державні кошти платників податків уже ліквідованих установ і навіть відомств?

же сто років. Хоча ця країна теж добре вміє рахувати гроші.

На фоні зростаючої з кожним роком кількості граматичних помилок у заявах тих, хто вступає в аспірантуру, незважаючи на їхню комп'ютерну грамотність, у мене викликає велике занепокоєння майбутнє таких бібліотек, як наша, віднесених Законом України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» до категорії спеціальних або «академії наук, науково-дослідних інститутів, навчальних закладів, підприємств, установ, організацій». Зрозуміло, що після чергових секвестрів кількість їх буде істотно зменшена в країні, і в цьому навіть убачаю певний позитив, враховуючи реалії закордонних колег стосовно існування в них системи освіти та науки. Але залишається запитання: де поділися книжкові фонди, накопичені не за одне століття за державні кошти платників податків уже ліквідованих установ і навіть відомств?

Чим ми завинили перед урядом?

Чергові скорочення працюючих у ДНСГБ НААН, коли ми стали найменшою за кількістю персоналу серед подібних за статусом і фондом, що зберігається, бібліотек, теж не додають оптимізму. А рішення Кабінету Міністрів України від 20 липня 2012 року (витяг з протоколу № 46) про відмову надати нам статус національної бібліотеки на звернення 59 депутатів Верховної Ради України, серед яких усі представники фракцій і керівники профільних комітетів та директори провідних бібліотек України, а також незважаючи на відповідне доручення глави Секретаріату Президента України і узгодження без зауважень проекту Указу глави держави всіма зацікавленими міністерствами, викликало просто шок у всіх працюючих у колективі та методично підпорядкованої мережі із 234 бібліотек аграрного профілю, не кажучи вже про колег. Не можу зрозуміти, чим ми завинили перед урядом або гірші за Одеську державну музичну академію імені А. В. Нежданової, яка отримала статус національної, незважаючи на так званий мораторій 8 травня цього року?! Сумлінно понад дев'яносто років працюємо на ниві інформаційно-бібліотечного супроводження наукового забезпечення провідного сектору економіки держави — сільськогосподарства, від якого залежить її продовольча безпека, а отже, і майбутнє. Відповідально виконуємо свої функції, готуємо кадри вищої кваліфікації, широко репрезентуємо здобутки аграрної держави Україна у світовому вимірі через персоналізоване наповнення. Першими у державі створили пілотний варіант електронної сільськогосподарської бібліотеки, на що нації вилучав стосовно галузі Президент України у своєму зверненні від 3 червня 2010 року. Визнані міжнародною спільнотою, в першу чергу за збереження спільних культурних цінностей у вигляді книг. Колектив, єдиний у країні серед загалу бібліотек, нагороджений за успіхи на

бібліотечній ниві Почесною грамотою Верховної Ради УРСР у 1971 році та Почесною грамотою Кабінету Міністрів України у 2006 році за галузеві наукові здобутки. З честю витримали часи переслідувань після обрання третього Президента країни, коли прийняли на роботу колишнього губернатора Житомирщини, враховуючи його наукові здобутки, за що, як з'ясувалося, фактично єдині не отримали серед рівних статус національної бібліотеки! Тепер прошу тільки уявити, які ми мали сподівання на справедливість з приходом до керівництва державою нового Президента! Вони, до речі, нас не полишають і сьогодні! При Прем'єр-міністрові В. Януковичі ми отримали у жовтні 2003 року статус державної бібліотеки і продовжуємо вірити, що з його доброї волі та втручання одержимо й національний статус. При цьому нас цікавить головне питання — зберегти нашу унікальну галузеву установу, що свої витоки бере з кінця XIX століття як книгозбірня Харківського губерніального земства, а не зазіхання на фінансові прерогативи. Також великі сподівання у нас на Президента України і стосовно наведеної законодавчої порядку у вітчизняній бібліотечній галузі. На відміну від попередників з їхніми здебільшого деклараціями, за останні два роки багато вже зроблено в цьому напрямі як з боку виконавчої, так і законодавчої гілок влади, і, що приємно, за ініціативи Міністерства культури України після приходу на посаду його очільника — М. Куліняка.

Великі сподівання стосовно наведення порядку

Для себе виділяємо прийняття надзвичайно важливого документа для виконання основних функцій галузевого депозитарію, підписаного Президентом України 12 січня 2012 року, — Закон України № 4319-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо доставляння обов'язкового безоплатного примірника документів». Згідно з ним посилюлися вимоги у вигляді штрафів за недоставку обов'язкового безоплатного примірника документів, про що особисто не один рік на різних рівнях наполягав. Як результат, уже в цьому році надходження обов'язкового примірника галузевих видань до наших фондів збільшилися майже на 40 відсотків.

Важливим своєчасним законодавчим актом для успішного функціонування бібліотек у сучасних умовах стала Постанова Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2011 року № 1271 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами культури, заснованими на державній та комунальній власності». Пункт 14 документа узаконив те, що бібліотеки вже давно здійснювали. Хоча, як виявилось, у випадку із бажанням нашої аспірантки отримати деякі

матеріали із фондів, здавалося б, колег із бібліотеки славетного Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова, не все так просто із платними послугами, коли в окремих осіб виникає бажання заробити на пустому місці, нехтуючи елементарним здоровим глуздом, про що влучно писав Омар Хайям: «Роби благодать, але не за рахунок інших!».

Наказом № 333 від 12 березня 2012 року «Про затвердження інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та інструкції щодо класифікації кредитування бюджету» Міністерство фінансів України, як ніколи, вчасно підтримало бібліотечну систему, дозволивши по коду 1131 придбання або передплату періодичних, довідкових, інформаційних видань, а також підручників і книг. На це керівники всіх видів і типів бібліотек чекали не один рік.

Однак перший по-державному важливий крок новою владою у бік розуміння наших проблем був зроблений Президентом України 21 квітня 2011 року з підписанням Закону № 3274-VI «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію) щодо заборони приватизації приміщень, де розміщуються бібліотеки, книгарні та державні видавництва». Він був ініційований на той час заступником глави Адміністрації Президента України Г. М. Герман і мав величезний позитивний резонанс у культурно-просвітницькому середовищі надзвичайно політизованого молодого українського суспільства. На власне переконання, все зроблене налаштує виконавчу владу зробити й наступні державотворчі кроки стосовно існування бібліотек та бібліотечної справи в Україні, незважаючи на існуючі фінансові проблеми. Ці кроки можуть виявитися надзвичайно економічною, і, хоч як дивно, навіть політично далекоглядними.

Що саме маю на увазі? Для приведення бібліотечної системи України в єдине ціле, враховуючи безповоротність перетворень у всіх складових державної системи управління, вважаю за необхідне створення відповідного координуючого органу або при Міністерстві культури України, що законодавчо відповідає за бібліотечну справу в державі, а найдоцільніше, враховуючи просвітницьку функцію всіх типів бібліотек, — при Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту України. Найкраще, щоб це була Державна агенція України з питань бібліотек. Існує ж Агенція з питань кіно при Мінкультури для діяльності 22 кіностудій країни у складі 29 осіб! Я вже не кажу про Державну архівну службу України з її 680 установами та 3000 працюючими, що відповідають за зберігання 58 млн. одиниць різних видів документів Національного архівного зберігання! А за мережу, що об'єднує не один десяток тисяч бібліотек у країні, відповідає тільки відділ аналізу та прогнозування їх діяльності у складі п'яти спеціалістів профільного Міністерства, які офіційно опікуються діяльністю меншої половини книгозбірень, що віднесені до категорії публічних. Якщо взяти цих п'ять осіб і додати до них відповідального працівника Кабінету Міністрів України, а також ще з двох десятків відомств, при яких існують бібліотечні установи, — так і з'явиться безбосильний той орган, який буде системно проводити політику Президента України та уряду стосовно бібліотечної справи в умовах реформувань, як альтернатива — ввести посаду Уповноваженого Президента з цього питання. Зволікання з розв'язанням накопичених бібліотечних проблем у країні (а саме: 1) підготовка відповідних фахівців, 2) падіння престижу, 3) рівень оплати, 4) технічне переоснащення всіх процесів, 5) застаріле законодавство, 6) невизначеність подальших пріоритетів розвитку і, головне, 7) як зробити так, щоб бібліотеки всіх рівнів реально, а не віртуально відвідували читачі) — загрозливе, тому всі перелічені питання потребують негайного розв'язання. Бібліотечні працівники як у містах, так і особливо на селі продовжують вірити, що їх почують. Як показав час, особливо в регіонах, вони також активні учасники виборчих перегонів як члени комісій і головне — продовжують виступати гарантом політичної стабільності в країні, я вже не кажу про них як носіїв національної ідеї. До речі, колишній Прем'єр-міністр України дуже добре все це розуміла, вперше в історії зібравши представників бібліотечної спільноти країни на розширене засідання уряду 30 вересня 2009 року і прийнявши відповідну багатопунктну постанову, з якої до сьогодні фактично успішно діє тільки один — п'ятдесят відсотків надбавки працюючим у системі.

Повідні бібліотечні стандарти на рівні аграрної галузі. Мало того, нещодавно міністр разом із президентом НААН підтримали нашу ініціативу, створивши спеціальну комісію з реформування галузевої спеціалізованої бібліотечної системи. Після ознайомлення з роботою бібліотечної системи в Угорщині вважаю за можливе використання окремих моментів її функціонування в Україні. Наприклад, якщо в невеличкому селищі, і особливо селі, існують бібліотеки різних відомств, а значить, деякою мірою дублюються функції, доцільно ці функції зосередити у кращій з них. У переважній більшості для цього підходять освітні заклади різного рівня. Нехай краще повну ставку отримує завідувач бібліотеки школи і сумлінно виконує свої функції повний день ще і як публічна установа для населеного пункту, ніж колега з оплатою чверть ставки із селищного Будинку культури і якоїсь працюючої в цій місцевості установи! До речі, всілякі об'єднання бібліотечних установ потрібно здійснювати за єдиним підходом — державницької доцільності для окремої галузі, регіону чи напряму. Все це можна передбачити у нових змінах до чинного головного бібліотечного закону держави. Інші проблеми, і особливо щодо підняття престижу бібліотечної роботи, потребують ретельного розв'язання на рівні її місця в концептуальних засадах подальшого розвитку національної культури.

Працівники вірять, що їх почують

У разі створення координуючого органу на нього потрібно якнайшвидше покласти проведення під егідою Президента України першого з'їзду працівників бібліотек усіх рівнів. На цьому зібранні обговорити «Концепцію розвитку бібліотек і бібліотечної справи в Україні» (наша бібліотека вже розробила її проект), а потім уже, як Закон України, подати на затвердження парламенту. Після цього внести зміни до чинного Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (32/95-BP) із затвердженнями змінами. Серед них хотів би, щоб держава конституційно гарантувала кожній загальнодержавній бібліотеці обов'язкову наявність власного приміщення. Наприклад, наша установа, що за своїми фондами на 35 мовах та із 59 країн світу є третьою галузевою бібліотекою планети, фактично не має власного приміщення шляхом досить складної комбінації зацікавлених. Якщо навіть так — побудувати за такої ситуації, із широким залученням спонсорів, нові приміщення. Незважаючи на існуючу проблему, наша бібліотека за рахунок бюджетних змін у діяльності НААН за останні два роки вперше за часи державності отримала можливість фінансово гарантовано зробити капітальні ремонтні роботи в книгосховищах. Але це, на жаль, не розв'яже всі інші проблеми щодо достойного її функціонування як бібліотеки майбутнього на рівні провідних країн світу.

Також конче необхідно привести в єдине ціле, враховуючи особливості або специфіку виконання функцій, стандарти всіх бібліотечних процесів. До сьогодні продовжує діяти ціла низка основоположних документів ще радянської доби. У цій ситуації профільне міністерство, в першу чергу за рахунок розуміння особисто міністра — М. В. Присяжнюка, продовжує фінансово підтримувати наші бажання мати навіть від-

повідні бібліотечні стандарти на рівні аграрної галузі. Мало того, нещодавно міністр разом із президентом НААН підтримали нашу ініціативу, створивши спеціальну комісію з реформування галузевої спеціалізованої бібліотечної системи.

Після ознайомлення з роботою бібліотечної системи в Угорщині вважаю за можливе використання окремих моментів її функціонування в Україні. Наприклад, якщо в невеличкому селищі, і особливо селі, існують бібліотеки різних відомств, а значить, деякою мірою дублюються функції, доцільно ці функції зосередити у кращій з них. У переважній більшості для цього підходять освітні заклади різного рівня. Нехай краще повну ставку отримує завідувач бібліотеки школи і сумлінно виконує свої функції повний день ще і як публічна установа для населеного пункту, ніж колега з оплатою чверть ставки із селищного Будинку культури і якоїсь працюючої в цій місцевості установи! До речі, всілякі об'єднання бібліотечних установ потрібно здійснювати за єдиним підходом — державницької доцільності для окремої галузі, регіону чи напряму. Все це можна передбачити у нових змінах до чинного головного бібліотечного закону держави. Інші проблеми, і особливо щодо підняття престижу бібліотечної роботи, потребують ретельного розв'язання на рівні її місця в концептуальних засадах подальшого розвитку національної культури.

Зберігати та примножувати

Незважаючи на нерозв'язані до кінця проблеми, мережа бібліотек аграрного профілю НААН і Мінагрополітики України, серед яких хотів би виділити найстарішу, яка в жовтні цього року відзначає двохсотрічний ювілей — «Нікітського ботанічного саду — ННЦ НААН», що вже тридцять років очолює Н. Г. Бернар, яка разом з іншими продовжує зберігати та примножувати накопичене віками культурне надбання людства у вигляді близько 20 млн. книг, незважаючи на радикальні зміни в кількості працюючих. Кращих із нас відзначають державними та відомчими нагородами, а найталановитіші захищають кандидатські й навіть докторські дисертації, в такий спосіб повертаючи на пантеони слави України не один десяток імен та окремих відкриттів, зроблених співвітчизниками. Серед них виділяю кандидатів історичних наук Н. М. Демиденко (Сумський НАУ), В. В. Курнець (Інститут тваринництва НААН), І. С. Бородай (Інститут розведення та генетики тварин НААН), В. М. Ожерельєву (Інститут рослинництва імені В. Я. Юр'єва НААН), а також ветеранів бібліотечної справи О. М. Думик (Інститут рибного господарства НААН), В. М. Фесечко (Луганський НАУ) та наших працівників к. і. н. Н. Ф. Гриценко, Л. М. Татарчук, Г. С. Щиголь та ін. Бо, як кажуть, «дорогу долає той, хто йде!» та «не потрібно чекати милостині від природи!» Маємо надію, що наступний рік, нехай навіть із цифрою тринадцять, Президент України оголосить роком бібліотек і бібліотечної справи! Далі відкладати нема куди і не можна!

Віктор ВЕРГУНОВ,
член-кореспондент НААН,
іноземний член РАСГН,
директор Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН.

Рада Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування оголошує Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування 2013 року.

Метою конкурсу є відбір проектів та програм розвитку місцевого самоврядування, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством, і спрямовані на розв'язання актуальних проблем розвитку місцевого самоврядування, поширення позитивного досвіду, набутого у процесі їх реалізації.

Проведення конкурсу передбачено Указом Президента України від 28 жовтня 2002 р. №952/2002 "Про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування", постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. №64 "Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування" (із змінами згідно Постанови КМ №758 від 15.08.2012). Підставою для оголошення конкурсного відбору 2013 року є рішення ради Конкурсу від 13.09.2012 р.

Учасниками конкурсу є органи місцевого самоврядування, які в установленому порядку зареєстрували проект або програму розвитку адміністративно - територіальної одиниці.

Органи місцевого самоврядування - претенденти на участь у Конкурсі - подають на адресу дирекції Конкурсу (Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні, 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 26 оф.713):

- заяву на участь У Конкурсі;
- оригінал проекту (програми), дві його копії та електронну версію проекту (програми);
- копію рішення відповідної ради щодо затвердження проекту (програми).

Реєстрація проектів та програм - з **15 вересня 2012 р.** щоденно, крім суботи, неділі та святкових днів, з 09-00 до 18-00, п'ятниця до 16:45. **Останній термін подання проектних пропозицій** 15 березня 2013 р. до 16:45.

Контактні телефони Дирекції Конкурсу: (044) 285-77-58, Email: Fond713@ukr.net. Детальна інформація щодо проведення Конкурсу у 2013 році розміщується на веб-сайті Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні www.municipal.gov.ua в розділі "Краші практики", рубрика "Всеукраїнський Конкурс проектів та програм розвитку місцевого самоврядування".

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під'їзд) по справі № 5023/3127/12 від 09.08.2012 відкрите акціонерне товариство "Лозівський завод залізобетонних конструкцій" (код 05505399, 64600, Харківська обл., м. Лозова, Промбаза, вул. Кутова, 9) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатор - арбітражний керуючий Черкасов С. А. (код 2769704594, ліц. АВ № 600566 від 16.12.2011, адреса: Харківська обл., Лозівський район, с. Світловщина, вул. Жовтнева, 4).

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 04.09.2012р. по справі № 29/5005/7263/2012 ТОВ "Дніпро-Сервіс Плюс" (код ЄДРПОУ 37373750) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Янковську Людмилу Володимирівну. Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Артема, 80.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 04.09.2012р. по справі № 29/5005/7265/2012 ТОВ "Інвест-Дніпро" (код ЄДРПОУ 37007290) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором призначено Тігарева Владислава Олександровича. Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення за адресою:49000, м. Дніпропетровськ, вул. Комунарівська, 257-Г.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

06 вересня 2012 року внесено зміни до Реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду: учасник Фонду Публічне акціонере товариство "КОН-ВЕРСБАНК" змінив назву на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" (свідоцтво учасника Фонду № 180 від 06.09.2012).

11 вересня 2012 року внесено зміни до Реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду: із Реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду виключено тимчасового учасника Фонду ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "АКЦІОНЕРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "БАЗИС" (довідка тимчасового учасника 063Т від 11.05.2012) у зв'язку з ліквідацією банку. 0-800 308108; www.fg.gov.ua

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 04.09.2012р. у справі №29/5005/7254/2012 товариство з обмеженою відповідальністю "УКРТОРГПРОМ", м. Дніпропетровськ (код ЄДРПОУ 37731503, юридична адреса: 49600, м. Дніпропетровськ, вул. Нарвська, буд. 45) визнано банкрутом та відносно нього відкрито ліквідаційну процедуру за правилами ст. 52 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Ліквідатором у справі призначено ініціюючого кредитора - товариство з обмеженою відповідальністю "ЕДІА ПЛЮС" (49040, м. Дніпропетровськ, а/с 2477). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 05.09.2012 року у справі № 5009/2639/12 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ "Дюна" (вул. Новобудов, буд. 9, м. Запоріжжя, 69076; код ЄДРПОУ 31036922). Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шонія Маку Вячеславівну (ліцензія АВ № 347300, адреса для листування: 69001, м. Запоріжжя, а/с 7978, тел. (061) 270-81-68, (067) 993-14-82). Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, площа Героїв Великої Вітчизняної війни, 3а) від 30.08. 2012р. по справі № 136/5014/2053/2012 Фізичну особу-підприємця Берьозіна Олександра Костянтиновича, що мешкає за адресою: 91000, м. Луганськ, кв. Ватутіна, буд. 36, кв. 36, ідентифікаційний номер 2148201695 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Ковіну Світлану Іллівну (91055, м. Луганськ, вул. Польського, буд.4, кв.47, для поштового відправлення: 91015, м. Луганськ, кв. Ольховський, буд. 14, кв.65; ліцензія АГ№ 594773 від 21.02.2011р., тел. 0666644784. Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Волинської області (Пр. Волі, 54а, м. Луцьк, 43010) Ухвалою від 20.08.2012р. порушив справу №5004/1031/12 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю КОМПАНІЯ "РЕСАЙЛ" (43000, м. Луцьк, вул. Єршова, 2, код ЄДРПОУ 30724767, р/р 260010726601 в ПАТ "Банк інвестицій та заощаджень" м.Києва, МФО 380281). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Рудецьку Оксану Ярославівну (ліцензія серії АВ № 547987 видана 11.01.2011 р. Державним департаментом з питань банкрутства Міністерства економіки України). Адреса для кореспонденції: 43017, м. Луцьк, буявар Дружби народів, буд. 13А, кв.73. Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування цього оголошення.

Засновником Товариства з обмеженою відповідальністю "Горизонт-Юкрейн" (код 37031453, Миколаївська область, місто Миколаїв, Центральний район, вул. Севастопольська, буд. 12/11) 6 вересня 2012 року прийнято рішення про ліквідацію підприємства та призначено ліквідаційну комісію на чолі з Целуйко Іриною Олегівною (телефон 067-510-11-29). Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: **54056, м. Миколаїв, а/с 14.**

Постановою господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 27.08.2012р. по справі № 4/442-Б Закрите акціонерне товариство "Маяк Авто" (04073, м. Київ, пр-т. Московський, 8), визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Дейнеку М. І. (Ліцензія АВ № 347240 від 08.10.2007р.) м. Хмельницький, вул. Хотовицького, 8, кв. 120.

"СК "Країна" повідомляє, що у зв'язку із втратою бланків ОСЦПВВНТЗ та спеціальних знаків встановленого зразка вважати недійсними:

1. Поліси ОСЦПВВНТЗ:
1.2. СЕРІЇ АА з номерами: 2149322 - 2149326, 2920973 - 2920974, 4652282 - 4652285.
1.3 СЕРІЇ АВ з номерами: 1441927.
2. Поліси ОСЦПВВНТЗ та спеціальні знаки до них:
2.1 СЕРІЇ АВ з номерами: 6509055, 6509461 - 6509470.

Постановою Господарського суду Луганської області від 07.08.2012 року у справі № 226/5014/1563/2012 було визнано банкрутом ТОВ "Еверест - Комп'ютерні Технології", код ЄДРПОУ 33596448, адреса : 91000, м. Луганськ, вул. Челюскінців,буд. 16а, та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ліквідатором ТОВ "Еверест - Комп'ютерні Технології" призначено арбітражного керуючого Джеджею Луїзу Анатоліївну, ліцензія АВ № 482147 від 22.10.2009 року, що мешкає за адресою: м. Луганськ, вул.. Октябрська, буд. 42. Претензії кредиторів ТОВ "Еверест - Комп'ютерні Технології" приймаються протягом одного місяця з дати виходу оголошення.

Господарський суд Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під.) постановою від 06.09.2012 р. по справі № 5023/1742/11 визнав банкрутом Акціонерне товариство закритого типу "Борівський молокозавод" (63801, Харківська область, Борівський район, смт Борова, вул. Підлиманська, 3, код ЄДРПОУ 23007186, п/р 26007260870011 в Публічному АТ "АКБ "Базис", МФО 351760) і відкрив ліквідаційну процедуру. Ліквідатором боржника призначено арбітражного керуючого Мішина Сергія Ігоровича (ліцензія АВ № 498986 від 17.11.2009 р., 61123, м. Харків, пр. Тракторобудівників, буд 85, кв. 312).

Постановою Господарського суду Київської області (01032, м. Київ, вул. С. Петлюри, 16) по справі № Б11/204-10 Товариство з обмеженою відповідальністю "Інвестлайн" (08300, Київська область, м. Бориспіль, вул. Держинського, 14, код ЄДРПОУ 33240447, п/р 26003000687701 в ПАТ "АКБ "КИЇВ" в м. Києві, МФО 322498) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Григоренко О.М. (ліцензія АВ №600778 від 21.05.2012 р.). Вимоги приймаються за адресою: 02192, м. Київ, а/с 103, у встановлені законодавством строки.

1. Замовник торгів: приватне акціонерне товариство "Білоцерківська теплоелектроцентрально", код ЄДРПОУ 30664834.
1.1. Поштова адреса замовника: 09114, м. Біла Церква, Київська обл., вул. П. Запорожця, 361.
1.2. Контактні: телефон (04563) 7-97-43, факс (04563) 7-98-55.
2. Інформація про предмет закупівлі: виконання робіт по проектуванню, виготовленню та включенню роботу комерційної системи обліку природного газу на ТЕЦ згідно технічного завдання.
3. Місце та спосіб отримання тендерної документації:
3.1. 09114, Київська область, м. Біла Церква, вул. П. Запорожця, 361 , кабінет заступника директора, 3-й поверх адміністративного корпусу.
3.2. Тендерна документація буде відправлена поштою, телефоном або безпосередньо виконавцю (за його бажанням) протягом трьох днів після отримання факсом запиту про намір участі у відкритих торгах за вищенаведеною адресою.
4. Додаткова інформація: детальна інформація зазначається у тендерній документації.

Постановою господарського суду Запорізької області у справі №5009/1255/12 від 04.09.2012р. ТОВ "Металургійне Забезпечення України" (код ЄДРПОУ 36568539, адреса: 69000, м.Запоріжжя, Хортицьке шосе 3) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру відповідно Закону України N 2343-XII від 14.05.92р. Ліквідатором банкрута призначено Мірошника Ігоря Вікторовича (адреса:69005, м. Запоріжжя, а/с 1176). Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом тридцяти з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Запорізької області у справі №5009/3345/12 від 10.09.2012р. ТОВ "Велор Плюс" (код ЄДРПОУ 37275321, адреса: вул. Дніпровські пороги буд. 25, м. Запоріжжя, 69096) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру відповідно до ст. 52 Закону України N 2343-XII від 14.05.92р. Ліквідатором банкрута призначено Мірошника Ігоря Вікторовича (адреса:69005, м. Запоріжжя, а/с 1176). Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом місяця з дня опублікування оголошення. Статутні документи, печатку та штампи підприємства-банкрута вважати недійсними.

АОЗТ "Радиоком" код ЭДРПОУ 21586228 сообщает о проведении внеочередного собрания акционеров по вопросам:

1. Назначения даты очередного общего собрания акционеров в 2013 г.
2. Приведения в соответствие действующего законодательства Украины учредительных документов.
3. Предоставление полномочий директору совершать сделки в сумме, более 200 000 гривень.

Собрание состоится в г. Днепрпетровске 8 октября 2012, в 10-30 по адресу ул.М.Малиновского 6.

Постановою господарського суду Миколаївської області від 30.08.2012 р. по справі № 5016/1446/2012(2/11) визнано банкрутом ТОВ "АВРОРА СК" (ЄДРПОУ 37697468, адреса: 54001, м. Миколаїв, вул. Декабристів, 1-Б) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором вищезазначеного підприємства призначено Дубровного Михайла Олександровича (ліцензія АВ № 521539 від 06.07.2010р.), кредиторські вимоги приймаються протягом 30 діб з моменту опублікування оголошення за адресою: 54058, м. Миколаїв, вул. Кр. Майовщиків, 17-Б, кв.7.

Товариство з обмеженою відповідальністю "Ресурс-інвест" (код 32015772, місцезнаходження: 36007, м. Полтава, вул. Ковпака, 57-а) припиняє діяльність шляхом ліквідації за рішенням учасників (протокол б/н від 22 травня 2012р.). Головою ліквідаційної комісії призначено Шехову Ларису Володимирівну. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації цього оголошення за адресою: 36007, м. Полтава, вул. Ковпака, 57-а.

Втрачено Договір купівлі-продажу нерухомого майна нежитлові будівлі (І-ІІ виробництво), що знаходиться за адресою: Черкаська обл., м. Черкаси, пр-т. Хіміків (вул. XX Партз'їзду), буд. 74, б/н від 27.07.2007 р.,посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Нікітіним Едуардом Петровичем на бланках ВЕО 773660, ВЕО 773661. Дата нотаріального посвідчення 27.07.2007 р. Номер у реєстрі нотаріальних діл 438. Реєстраційний № об'єкту у РПВН 18454651. Відчувавч ТОВ "Компанія "Тренд" (код ЄДРПОУ: 31515702). Набувач ТОВ "СІТІКОМ" (код ЄДРПОУ: 33104061). Даний договір вважати недійсним в зв'язку з його втратою.

Постановою Господарського суду Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 127) від 28 серпня 2012 року по справі №5015/3249 Товариство з обмеженою відповідальністю "Брдр. Крістенсенс Ханер", (ідентифікаційний код 32894466, р/р №2600802917663 у ЦФ ПАТ "Кредобанк", МФО 325365; місцезнаходження: 81400, Львівська обл., м. Самбір, вул. Шевченка, буд. 55) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Обов'язку ліквідатора покладено на голову ліквідаційної комісії Саловського Мар'яна Йосиповича (ідентифікаційний номер 2470102195, адреса: 81400, Львівська обл., м. Самбір, вул. Шевченка, буд.55, паспорт серії КВ № 995199 виданий Галицьким РВ ЛМУ УМВС України у Львівській області по вул. Радисть, 24, кв. 25).

Заяви з кредиторськими вимогами до банкрута приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

Постановою від 06 вересня 2012 року по справі № 50/271 - Б Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, буд. 44 - Б, суддя Головатюк Л.Д.) Товариство з обмеженою відповідальністю "ФЕЛД - ІНТЕР+" (код ЄДРПОУ 32292819, адреса: 01030, м. Київ, Шевченківський район, вул. Чапаєва, буд. 4 оф. 16) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру строком на 12 місяців, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Козловську Діану Валеріївну (ліцензія АВ № 499159 від 02 лютого 2010 року, адреса: 83122, м. Донецьк, вул. Куйбишева, буд. 244 кв. 80, контактний телефон: 0623414520). З огляду на те, що Товариство з обмеженою відповідальністю "ФЕЛД - ІНТЕР+" відсутнє за своїм місцем знаходження, всю поштову кореспонденцію надсилали за вищевказаною адресою ліквідатора - арбітражного керуючого Козловської Д.В.

Постановою господарського суду Харківської області (Держпром, 8-й під'їзд, майдан Свободи, Харків, 61022) від 05 вересня 2012 року по справі № 5023/4346/11 ФОП Назаренко Ольгу Миколаївну (код 2725919027, адреса м. Харків, вул. Астрономічна буд. 35-І, кв. 266) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Яновського Сергія Сергійовича (Ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 592886 від 18.11.2011 року, код 3027012931, адреса реєстрації: 62404, Харківська область, Харківський район, смт. Кулиничі, вул. Кулиничівська, буд. 44А). Вимоги кредиторів приймаються протягом 40 календарних днів від опублікування оголошення.

Сьогодні в Україні переважатиме суха погода. Буде мінлива хмарність, опади малоймовірні, лише на півночі пройдуть незначні дощі. Вітер південно-східний, 5 м/с. Температура повітря на заході та півночі — 18—23 тепла, у південній частині очікується від 21 до 26 градусів.

АСТРОПРОГНОЗ
НА 17—23 ВЕРЕСНЯ

Овни. Цей тиждень буде сповнений творчістю та любов'ю. На вас чекає багато радісних моментів. Прекрасний час для освідчень, заручин, весільних торжеств.

Сприятливі дні — 18, 19, 21
Несприятливі дні — 23
Тельці. Сімейне вогнище зігріватиме вас своїм теплом весь тиждень. Направте енергію на благоустрій і прикрашення житла. Гарний час, щоб влаштувати сімейне свято і прийняти гостей.

Сприятливі дні — 19, 23
Несприятливі дні — 21
Близнюки. Цього тижня підсиляться ваші інтелектуальні здібності. Активізуйте контакти із друзями і дізнаєтесь чимало корисних новин. На вас чекає цікаве й плідне спілкування.

Сприятливі дні — 17, 22
Несприятливі дні — 19
Раки. Перед вами відкриються прекрасні можливості для поліпшення матеріального становища. Можливо, вам підвищать зарплату або видадуть велику премію. Тож саме час для покупок.

Сприятливі дні — 18, 22
Несприятливі дні — 19
Лев. Сприятливий період для навчання й особистісного розвитку. Вдалими будуть подорожі. Також не виключені знайомства із цікавими та незвичайними творчими людьми.

Сприятливі дні — 19, 21
Несприятливі дні — 17
Діви. Ви перебуватимете у спокійному й умиротвореному стані. Швидше за все, вам захочеться усамітнитися, втікти подаль від шуму й метушні. Щоб знайти гармонію в душі, можете вирушити на риболовлю чи в ліс по гриби.

Сприятливі дні — 18, 20
Несприятливі дні — 23
Терези. Цього тижня можуть здійснитися ваші найзаповітніші мрії. Для цього треба з оптимізмом дивитися у майбутнє й доброзичливо ставитися до оточуючих.

Сприятливі дні — 18, 22
Несприятливі дні — 19
Скорпіони. Доля може дати вам реальний шанс для позитивних зрушень у кар'єрі. Можливо, ви відчуєте, що на вас частіше звертають увагу представники протилежної статі.

Сприятливі дні — 17, 20, 23
Несприятливі дні — 22
Стрільці. Ви станете більш помітними і в певному плані знаменитими фігурами в очах оточуючих. Не виключений інтерес до вас із боку керівництва, яке захоче просунути вас кар'єрними сходами.

Сприятливі дні — 18, 19
Несприятливі дні — 22
Козероги. Це час безкорисливої допомоги один одному. Якщо хтось звернеться до вас із проханням, зробіть усе від вас залежне, щоб допомогти. Зроблене добро обов'язково повернеться, нехай навіть через інших людей.

Сприятливі дні — 17, 19, 22
Несприятливі дні — 18
Водолії. Ваше серце буде сповнене почуттями симпатії та любові. Гармонія в особистому житті допоможе вам переосмислити наявні проблеми й безболісно вирішити завдання, які здавалися складними.

Сприятливі дні — 18, 19, 23
Несприятливі дні — 20
Риби. Вам захочеться впорядкувати простір навколо себе. Насамперед це стосується вашого будинку. Ви помітите: що більше навколо вас порядку, то краще самопочуття.

Сприятливі дні — 18, 19, 22
Несприятливі дні — 20

Клумби цілий рік

ДАЧНИКАМ НА ЗАМІТКУ

В осінню пору своїм цвітінням нас продовжують радувати різнокольорові айстри, яскраві хризантеми, сонячні рудбекії і не тільки. Дивлячись на них, турботливі господарі замислюються, як продовжити казкову красу й відродити її наступного року.

Уже настав час готувати місце для висаджування таких рослин, як тюльпани, нарциси, крокуси, гіацинти. Землю потрібно заздалегідь очистити від бур'янів, внести до неї перегній, верхній торф, деревну золу й перекопати.

Але квалитися з висадженням цибулинних на клумби до перших заморозків не варто. Саме час обмірковувати, де і які квіти розмістити, як вони поєднуються за формою, кольором, розмірами, а також як формуватимете клумби й висаджуватимете квіти: рядками, кружечками чи групками.

Цибулини перед посадкою огляньте, хворі і м'які видаліть. Для дезінфекції близько 30 хвилин їх потрібно потримати у світлому розчині марганцівки.

Тюльпани найкраще вкорінюються за температури ґрунту 9—10°C. Вони люблять легкий супіщаний ро-

дючий ґрунт. Висаджувати цибулини треба на глибину, втричі більшу за їх висоту, на відстані 7—10 см. Під цибулини потрібно насипати шар чистого річкового піску (2—3 см), а землю зволожити. Поверхню ґрунту бажано замульчувати торф'яною крихтою й листовим перегноем. Відлякувати мишей від тюльпанів допоможуть висаджені між ними зубчики часнику.

Нарциси навесні зацвітуть пишніше, якщо їхні цибулини класти в землю не вертикально, як тюльпани чи гіацинти, а трішки під нахилом.

За бажання можете відібрати великі здорові цибулини нарцисів, тюльпанів і гіацинтів для зимової вигонки. Висадіть їх у горщики й помістіть у холодний підвал до листопада-грудня, а потім перенесіть у тепле приміщення. Забезпечивши цибулинам потрібну температуру й відповідний догляд, ви зможете вже

Щоб водились в хаті гроші

ХОЧЕТЕ — ПЕРЕВІРТЕ,
ХОЧЕТЕ — УСМІХНІТЬСЯ

Усі мріють, щоб гроші водились в достатній кількості і не було необхідності рахувати копійки від зарплати до зарплати. Це природне бажання, але зазвичай ми просто не вміємо поводитися із грошми так, як вони на те заслуговують.

Вікова життєва мудрість і новомодні вивчення парапсихології сходяться в одному: для того, щоб гроші йшли до вас, а не від вас, потрібно ставитися до них із повагою і дотримуватися особливих грошових правил.

Про гаманці. Не купуйте дешеві, бо вони несуть енергію бідності. Гаманець повинен виглядати солідно і бути виготовлений із на-

туральних матеріалів: шкіри чи замші. Із кольорів краще обрати коричневий, чорний або золотий — вони накопичують енергію матеріального благополуччя.

Вічна монетка. У відділення для монет чи кишеню обов'язково покладіть нерозмінну монетку (ту, яку ні на що не витрачали), щоб грошова енергія завжди була присутня всередині.

в зимову холоднечу милуватися весняними квітами на підвіконнях вашого будинку.

Також наприкінці вересня приділіть увагу висадженим у саду дворічникам — гвоздикам, маргариткам, браткам. Полийте й ущілніть ґрунт навколо них. Замульчуйте рослини шаром вивіреного торфу завтовшки 3—4 см.

Викопувати жоржини треба після перших заморозків. Спочатку обріжте стебла, залишаючи 4—5 см, а потім викопайте бульби й трохи просушіть їх на сонці. Для кращої зимівлі можна зробити бовтанку з червоної глини, опустити туди

ЦЬОГО ДНЯ, 14 ВЕРЕСНЯ

■ **1867.** Вийшов друком перший том «Капіталу» Карла Маркса — головної наукової праці, в якій він обґрунтував економічний закон розвитку капіталізму. ■ **1929.** Футболісти київського «Динамо» провели свій перший міжнародний матч з робітничою командою Нижньої Австрії «Дойч Ваграм». ■ **1952.** Народився український естрадний співак, народний артист України Микола Гнатюк. ■ **1963.** Введено в дію Миколаївський шиноремонтний завод. ■ **1964.** У вибоях Криворізької шахти ім. Фрунзе (Дніпропетровська область) почав працювати перший у гірничорудній промисловості країни гідравлічний підземний екскаватор.

бульби жоржин, добре висушити, а потім зберігати у підвалі за температури 2—5°C.

При ушкодженні листя заморозками викопайте кали, бегонії, монбреції та інші цибулинні, бульбові й кореневищні теплолюбні культури. Якщо вони продовжують квітнути, пересадіть їх у спеціальні ємності, поставте на веранду, де цибулини й бульби дозріють.

Троянди підсапайте сухою сумішшю торфу й піску (1:1) на висоту не менш 15 см — для захисту бруньок у нижній частині стебел від заморозків. Якщо на їх листі з'явилися чорні плями, покро-

піїть кущі бордоською рідиною.

Припиніть поливи багаторічників: ірисів, лілій, півоній, флоксів, клематисів. Висапуйте бур'яни й трохи розпушуйте землю навколо них. Після закінчення цвітіння стебла обріжте.

І не забудьте про кімнатні рослини, які влітку відпочивали у дворі або на балконі. Істотні перепади нічних і денних температур можуть їм зашкодити. Саме час занести квіти в дім. Поступово скорочуйте поливи й підгодовлюйте всіх цих рослин, окрім квітучих.

Ілля ІВАНОВ.

Фотоетюд Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗАПАСИ НА ЗИМУ

Баклажани в овочевій приправі

Візьміть: 2 кг баклажанів, 2 кг помідорів, 1 кг солодкого перцю, 3—5 середніх морквин, 1 гіркий перець, 0,5 склянки очищеного часнику, 2/3 склянки рослинної олії, 2/3 склянки цукру, 1/3 склянки оцту, 1—1,5 ст. ложки солі (за смаком).

Баклажани помийте і наріжте великими кубиками. Залийте на 20—30 хвилин водою (її бажано кілька разів поміняти, щоб відійшла гіркота).

Помідори, перець солодкий і гіркий та моркву перекутіть

на м'ясорубці, додайте олію, сіль, цукор і проваріть після закипання 20 хвилин.

Потім укиньте баклажани і проваріть ще хвилин 20. Додайте подрібнений часник і проваріть ще 10 хвилин. Наприкінці влийте оцет. Гарячими баклажани в овочевій приправі розкладіть до стерилізованих банок і закрутіть кришками.

Банки зберігайте у темному прохолодному місці.

Любов ПАНФІЛОВА.

Фотоетюд Ярослави ЧУХМАНЕНКО.

Над номером працювали: Яна СТАДІЛЬНА, Алла ДОДАТКО, Сергій ЛАВРЕНЮК.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідає відповідний несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2012 рік

Для фізичних осіб:

40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);

08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).

Для підприємств і організацій:

60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:

ТОВ «Мега-Поліграф»,

04073 м. Київ,

вул. Марка Вовчка, 12/14,

тел. (044) 581-68-15

www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 26114

Макет, верстка —

редакція газети

«Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить

з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72;

телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

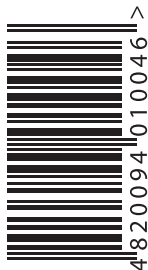
let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується

інформаційно-пошукова система Верховної Ради України

«Законодавство»

4 820094 010046